

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA POPOVAČA
OPĆINSKI NAČELNIK

Klasa: 010-06/13-01/11
Urbroj: 2176/16-01-13-1

Popovača, 14. siječnja 2013.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno:	17-01-2013				
Klasifikacijska oznaka	015-01/13-02/01		Org. jed.	6521-24	
Uredbeni broj	2176-13-01	Prit.	10/1	Vrij.	-

SABOR REPUBLIKE HRVATSKE
Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
n/r predsjednika Vinković Zorana
Trg sv. Marka 6
10 000 Zagreb

PREDMET: Zahtjev za pokretanje postupka izmjene statusa Općine Popovača u status Grad Popovača

Poštovani,

Općina Popovača upućuje zahtjev za izmjenu članka 6. Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj: 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10) na način da se status Općine Popovača promijeni u status Grad Popovača.

Navedeni zahtjev potaknut je gospodarskim i društvenim napretkom Općine Popovača u proteklih 20 godina. Budući Općina Popovača ispunjava zakonske kriterije te predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, ovaj zahtjev smatramo opravdanim.

Podnošenju zahtjeva prethodila je javna rasprava, dobivanje preporuke Sisačko- moslavačke županije te potpore svih vijećnika Općinskog vijeća Općine Popovača.

S poštovanjem,

Prilozi:

1. Studija opravdanosti zahtjeva za izmjenu statusa općine u status grada
2. Zaključak Županijske skupštine Sisačko- moslavačke županije kojim se preporučuje Općini

Popovača da pokrene postupak za promjenu statusa Općine Popovača u Grad Popovača

3. Zaključak Općinskog vijeća o pokretanju postupka za promjenu statusa općine Popovača u status grada Popovača

O tome obavijestiti:

- Vlada Republike Hrvatske, Zagreb, Trg sv. Marka 2
- Ministarstvo uprave, Zagreb, Maksimirska 63

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA POPOVAČA
OPĆINSKO VIJEĆE

Na temelju članka 35. Zakona o lokanoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" broj: 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08 i 36/09) i članka 17. Statuta Općine Popovača ("Službene novine" Općine Popovača br. 4/09), Općinsko vijeće Popovača na 35. sjednici održanoj 12. 11. 2012. god., donijelo je slijedeći

ZAKLJUČAK

I.

o pokretanju postupka za promjenu statusa općine Popovača u status grada Popovača, zbog povijesnih, gospodarskih geoprometnih i drugih urbanih uvjeta.

U sastav grada Popovače pored naselja Popovača bila bi uključeno 12 naselja (Donja Vlahnička, Potok, Osekovo, Stružec, Moslavačka Slatina, Podbrđe, Voloder, Donja Gračenica, Gornja Gračenica, Ciglenica, Gornja Jelenske i Donja Jelenska) koja čine gospodarsku i društvenu cjelinu i s naseljem Popovača povezna su dnevnim migracijskim i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja.

II.

Za izradu Studije o opravdanosti pokretanje aktivnosti za promjenu statusa općine u status grada imenuje se radna skupina u sastavu:

1. Dražen Kovačević
2. Nives Jurkin Stambolija
3. Robert Zobel,
4. Igor Šket
5. Gojko Ivandić
6. Roman Rosavec,
7. Ivan Trbušić,
8. Ivan Čarapar,
9. Sandra Horvat,
10. Biserka Novak

KLASA: 021-05/12-01/35
Urbroj: 2176/16-12-01-2
Popovača, 12. 11. 2012.

Predsjednik
Općinskog vijeća
Ivan Pašanec

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO – MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA POPOVAČA
OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE POPOVAČA

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 010-07/12-01/01
URBROJ: 2176/01-01-12-4
Sisak, 7. rujna 2012.

Na temelju članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 11/09, 5/10 i 2/11) Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije na 24. sjednici održanoj 7. rujna 2012. godine, donijela je

ZAKLJUČAK

**kojim se preporučuje Općini Popovača da pokrene postupak za
promjenu statusa Općine Popovača u Grad Popovača**

I.

Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije ocjenjuje svrsihodnim promjenu statusa Općine Popovača.

Slijedom navedenog preporučuje se Općinskom vijeću Općine Popovača da pokrene postupak promjene statusa Općine Popovača u Grad Popovača.

II.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom objave u «Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije».

PREDSJEDNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE
Željko Kardaš
Željko Kardaš

STUDIJA

opravdanosti zahtjeva za izmjenu statusa općine u status grada

OPĆINA POPOVAČA
Načelnik: Josip Mišković
Trg grofova Erdődyja 5
044 317 Popovača
044 679 750
098 261 456

Izradili:

Mišković Josip, ing.el.

dr.sc. Kovačević Dražen

dr.sc. Zobel Robert

dr.sc. Rosavec Roman

Novak Biserka, upr.iur.

Jurkin Stambolija Nives, dipl. knjiž.

Horvat Sandra, dipl. nov.

Popovača, prosinac 2012.

SADRŽAJ

1.	<u>UVOD</u>	4
2.	<u>POLOŽAJ OPĆINE POPOVAČA</u>	5
3.	<u>PRIRODNE I ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE OPĆINE POPOVAČA</u>	6
4.	<u>MOSLAVINA- POPOVAČA TIJEKOM POVIJESTI</u>	6
5.	<u>GOSPODARSTVO</u>	8
5.1.	<u>Naftno polje Stružec</u>	8
5.2.	<u>Neuropsihijatrijska bolnica 'Dr. Ivan Barbot'</u>	9
5.3	<u>Ostali značajni gospodarski subjekti Općine Popovača</u>	9
5.4	<u>Gospodarsko- proizvodna zona 'Mišička'</u>	10
5.5	<u>Poslovno- stambena zona 'Jelengradska'</u>	11
6.	<u>POLJOPRIVREDA I RAZVOJ POLJOPRIVREDE OPĆINE POPOVAČA</u>	24
7.	<u>ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI OPĆINE POPOVAČA</u>	25
7.1	<u>Lonjsko polje</u>	25
7.2	<u>Moslavačka gora</u>	26
8.	<u>TURIZAM KROZ PRIRODNE VRIJEDNOSTI</u>	26
8.1	<u>Lonjsko polje kao turistička destinacija</u>	27
8.2	<u>Vinske ceste Moslavine</u>	27
9.	<u>KULTURNO- JAVNI ŽIVOT OPĆINE POPOVAČA</u>	28
9.1	<u>Tradicijiska kultura moslavačke pjesme i plesa</u>	28
9.2	<u>Veće kulturne manifestacije i događanja tijekom godine</u>	29
9.2.1	<u>Dani obilježavanja Općine Popovača</u>	29
9.2.2	<u>Voloderska jesen</u>	29
9.2.3	<u>Večer Škrieta</u>	30
9.2.4	<u>Budućnost na rubu močvare</u>	30
9.2.5	<u>PUP- Proljeće u Popovači</u>	30
9.2.6	<u>Božić u Popovači</u>	30
9.3	<u>Ostale značajne manifestacije tijekom godine u Općini Popovača</u>	31
9.4	<u>Sportska dostignuća i različitost rekreativnih sadržaja</u>	31
9.5	<u>Veće sportske manifestacije</u>	31
9.6	<u>Vatrogasna zajednica Općine Popovača</u>	32
10.	<u>TURISTIČKA PONUDA OPĆINE POPOVAČA</u>	32
10.1	<u>Mali tri em- tradicijska i umjetnička baština na jednom mjestu</u>	33
10.2	<u>Župne crkve- tradicijsko- kulturna baština vjerskog i duhovnog života</u>	33

<u>10.3</u>	<u>Dvorci i kurije Erdödy- povijesna prepoznatljivost popovačkog kraja</u>	34
<u>10.4</u>	<u>Nalazište praslonova i nosoroga u Gornjoj Jelenskoj</u>	34
<u>10.5</u>	<u>Jelengrad</u>	34
<u>10.6</u>	<u>Rimski kompleks 'Ciglenice' u Osekovu</u>	35
<u>10.7</u>	<u>Sportsko-rekreacijski turizam i perspektive</u>	35
<u>10.8</u>	<u>Ruralni i eko turizam</u>	36
<u>10.9</u>	<u>Ostali turistički lokaliteti i atrakcije</u>	36
<u>11.</u>	<u>USTANOVE OPĆINE POPOVAČA</u>	36
<u>11.1</u>	<u>Dječji vrtić Popovača</u>	36
<u>11.2</u>	<u>Knjižnica i čitaonica Popovača</u>	37
<u>11.3</u>	<u>Važnije ustanove, gospodarski subjekti i objekti na području Općine Popovača</u>	37
<u>12.</u>	<u>INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST OPĆINE POPOVAČA</u>	38
<u>12.1</u>	<u>Komunalna infrastruktura- prometnice</u>	38
<u>12.2</u>	<u>Vodoopskrba</u>	39
<u>12.3</u>	<u>Odvodnja i pročišćivači otpadnih voda</u>	39
<u>12.4</u>	<u>Telekomunikacije</u>	39
<u>12.5</u>	<u>Elektroopskrba</u>	39
<u>12.6</u>	<u>Plinoopskrba</u>	40
<u>12.7</u>	<u>Društvena infrastruktura</u>	40
<u>13.</u>	<u>OPĆINA POPOVAČA U DOMOVINSKOM RATU</u>	40
<u>14.</u>	<u>ZAKLJUČAK</u>	42
<u>15.</u>	<u>LITERATURA (Izbor)</u>	43

UVOD

Težnja svake jedinice društva je napredak, izgradnja i stvaranje novih dobara ulaganjem u vlastiti napredak čime doprinosimo izgradnji boljeg društva.

Kvaliteta življenja u određenoj sredini nije uvjetovana samo materijalnim dobrima, već je potrebno osigurati kvalitetne uvjete življenja u kojima se zadovoljavaju potrebe pojedinca i obitelji.

Moslavina, zbog svojih prirodnih bogatstava oduvijek je bila privlačna za zasnivanje životnih zajednica koje kroz povijest bilježe svoje uspone i padove. Kvalitetni uvjeti omogućavali su napredak, stvaranje i razvoj novih naselja koja su zbog geopolitičkog položaja često prekidana pa i uništavana u burnoj povijesti Općine Popovača.

Kroz povijest Popovača ima važnu ulogu gospodarskog, kulturnog i političkog života regije. U 20. stoljeću Popovača se kontinuirano razvija te od poljoprivrednog i trgovačkog središta postupno prerasta u urbano središte Moslavine.

Zahvaljujući razvoju i podizanju općeg standarda življenja Popovača kroz urbanizaciju započinje preobražaj iz seoskog naselja u gradsku sredinu. Znatan gospodarski razvoj koji se događa u Popovači osamdesetih godina prošlog stoljeća, prije svega otkrićem bogatih nalazišta nafte u Strušcu, gradnjom tvornice radijatora Lipovica, proširenjem Neuropsihijatrijske bolnice 'Dr. Ivan Barbot', izgradnjom nove škole, dovodi nove stanovnike u Popovaču, čije obrazovanje i kultura života uvelike utječu na promjenu načina življenja. Gospodarski zamah nastavlja se i nakon Domovinskog rata, kada nastaju mnogi obrti, mala i srednja poduzeća te se izgrađuju poduzetničkih zona u koje dolaze poduzeća Sano i Pharmas. Urbanizacija Popovače pokreće i mnoge druge sadržaje koji su neophodni za zadovoljavanje potreba obitelji zaposlenih u industriji. Otvaraju se novi subjekti za pružanje usluga, trgovački centri, banke, dječji vrtić sa jaslicama, ispostave Zavoda za zapošljavanje, Ureda za graditeljstvo i druge. Budući je Popovača kao općinsko središte povezana sa mjestima Voloder, Osekovo, Donja Vlahinička, Podbrđe, Potok, Jelenska i Gračenica, možemo govoriti o povezanoj cjelini naselja u kojima živi preko 10.000 stanovnika. Urbanizacijom, unapređenjem uvjeta življenja i izgrađenošću komunalne infrastrukture za Općinu Popovača s pravom možemo reći da je društvena zajednica koja je doživjela transformaciju iz pretežno seoskog naselja u urbanizirano gradsko naselje.

Vodeći se navedenim činjenicama Uprava Općine Popovača pokretanje postupka za dobivanjem statusa grada vidi kao logični slijed. Brz razvitak Općine Popovača uočen je i od Županijske skupštine Sisačko-moslavačke županije, koja je na 24. sjednici održanoj 7. rujna 2012. godine dala preporuku Općinskom vijeću Općine Popovača da donese Zaključak o promjeni statusa Općine

Popovača u Grad Popovača. Ova studija će u nastavku pokušati realno, na temelju činjenica, obrazložiti osnovu za ovakvu odluku.

Opće odredbe Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi u članku 5. stavak 1. ističu da je "grad jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu" što Općina Popovača ispunjava. Nadalje, "u sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja", što je neupitno za mjesta Voloder, Donja i Gornja Gračenica, Donja i Gornja Jelenska, Podbrđe, Potok, Stružec, Osekovo i Donja Vlahinička kao mjesta spojena s Popovačom.

Na 35. sjednici Općinskog vijeća održanoj 12. studenog godine, temeljem prethodno navedenog članka 5. stavaka 1 i 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine Republike Hrvatske br. 33/01 i br. 60/01) i članka 17. Statuta Općine Popovača (Službene novine Općine Popovača br. 4/09) Općinsko vijeće donosi: *„Zaključak o pokretanju postupka za promjenu statusa općine Popovača u status grada Popovača, a zbog povijesnih, gospodarskih, geoprometnih i drugih urbanih uvjeta. U sastav grada Popovače pored naselja Popovača bilo bi uključeno 12 naselja- Donja Vlahinička, Potok, Osekovo, Stružec, Moslavačka Slatina, podbrđe, Voloder, Donja Gračenica, Gornja Gračenica, Ciglenica, Gornja Jelenska i Donja Jelenska koja čine gospodarsku i društvenu cjelinu i s naseljem Popovača povezana su dnevnim migracijskim i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja“.*

POLOŽAJ OPĆINE POPOVAČA

Općina Popovača zauzima sjeveroistočno rubno područje Sisačko-moslavačke županije. Svojim sjeveroistočnim dijelom graniči s Bjelovarsko-bilogorskom županijom, dok drugi dijelovi graniče s jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije: na sjeverozapadu s općinom Velika Ludina, na jugoistoku s gradom Kutina, a na jugozapadnom dijelu je grad i županijsko središte Sisak.

Položaj općine je izrazito povoljan i pruža dobre uvjete za gospodarski razvoj. Popovača se nalazi relativno blizu županijskog središta te većeg broja drugih gradova i većih naselja, a ima i dobru povezanost sa glavnim gradom Zagrebom. Središtem općine prolazi autocesta Zagreb - Lipovac (autocesta A3 odnosno E-70) međunarodnog karaktera, a uz nju se pruža i glavni državni željeznički pravac, magistralna pruga MG 2.1. Također, vrlo je važna prometnica na sjeveroistoku općine županijska cesta Ž-3131, koja područje općine Popovača, odnosno autocestu A3, povezuje s

prometnicom D-26 na potezu Čazma – Garešnica. Sa gradom Siskom povezana je državnom cestom D36, koja se nastavlja prema Glini i Josipdolu.

Duž cijelog longitudinalnog prometnog pravca autoceste A3, od sjeverozapada prema jugoistoku, izgrađene su trase magistralnih plinovoda i naftovoda te energetske trase dalekovoda, što ukazuje na poseban značaj središnjeg područja općine za Županiju i Republiku Hrvatsku, upravo radi prolaza tih magistralnih infrastrukturnih pravaca kao dijelova županijskih, odnosno državnih sustava.

Područje općine Popovača zauzima površinu od 215,61 km². Samo općinsko središte nalazi se u prirodnom centru općine podjednako udaljeno od svih rubnih naselja. Općinu čini trinaest naselja: Ciglenica, Donja Gračenica, Donja Jelenska, Donja Vlahinička, Gornja Gračenica, Gornja Jelenska, Moslavačka Slatina, Osekovo, Podbrđe, Popovača, Potok, Stružec i Voloder, u kojima prema zadnjem popisu iz 2011. godine živi 11.905 stanovnika. Popisano je stanovništvo u 3.882 domaćinstava.

PRIRODNE I ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE OPĆINE POPOVAČA

Općina Popovača leži na prostoru gdje se dodiruju obronci Moslavačke gore s nizinom Lonjskog polja. Sadašnji izgled reljefa rezultat je povlačenja Panonskog mora krajem tercijara (pred milijun godina), pokreta zemljine kore prije i u doba pleistocena te erozije i akumulacije u sadašnje aluvijalno doba. Danas su to blage padine Moslavačke gore koje prelaze u aluvijalnu ravnicu isprepletenu valovitim ostacima riječnih terasa koje su nastale nanosima rijeka Save, Lonje, Česme te mnogobrojnih potoka koji se slijevaju s Moslavačke gore.

MOSLAVINA – POPOVAČA TIJEKOM POVIJESTI

Arheološki nalazi u Tucilači, Donjoj Paklenici, Osekovu, Marić gradini i Voloderskom bregu govore da su ovi krajevi bili naseljeni već u pretpovijesnom razdoblju (kamenog, brončanog i željeznog doba). Kasnije nastambe iz antike su rasprostranjenije i govore o kontinuiranom naseljavanju Moslavine. Na Ciglenicama u Osekovu imamo ostatke jednog naselja, koje se nalazilo uz jedan od regionalnih prometnih pravaca, koji su nakon pacifikacije Ilička, povezivali porječja Save i Drave, odnosno koji su iz Siscije vodili prema važnijim punktovima na limesu (graničnom području). Također je rimski arheološki materijal pronađen i na drugim mjestima u općini (Donja Gračenica, Voloder).

Moslavina je bila staro upravno područje koje je dobilo ime po gradu Moslavini, smještenom na obroncima Moslavačke gore, gdje potok Jelenska izlazi u plodnu nizinu. Proširala se na sjeveru do potoka Sredske i Kamenice, na istoku do Paklenice i Volodera, zatim Lonjom do Sepčine, pa tim potokom do Save.

Kod ušća Mrtve Odre prelazila je Savu i tekla s njezine desne strane do Žive Odre i dalje uz vodu sve do Ruče. Kod utoka potoka Ruče granica prelazi Savu i uz Čmec ide Česmom do iznad Vrtlinske.

U gradu Moslavini bila je jaka župa s crkvom sv. Tome apostola koja se spominje u popisu od 1334. U popisu od 1501. godine u službi župe navode se: župnik Juraj, kapelan Martin, gracijan Blaž te upravitelj hospitala. Prema nepotpunom popisu župa iz 1510. godine, Moslavini je pripadalo više župa.

U prvoj polovici XVI. stoljeća turska osvajanja približavaju se Moslavini. U svom osvajačkom pohodu Turci su 1538. godine osvojili Dubicu, 1543. godine Pakrac, 1544. godine Staru Gradišku, Cernik i Kraljevu Veliku. Preko Save i Une vršili su upade prema Posavini, Moslavini i Turopolju. Moslavina je u stalnoj opasnosti. O padu Garić-града Đuro Szabo je zapisao: Godine 1544. pada Garić-grad u turske ruke nehajstvom branitelja koji su većinom uzmakli u Ivanić. Turci su uvidjeli da je čazmansko područje za njih ipak nesigurno pa su vojnu upravu (sandžakat) preselili nakratko u tvrđu Moslavinu.

Ban Toma Erdödy je s banskim i krajiškim snagama napao 15.VIII.1591. godine tvrđavu Moslavinu i oslobodio je od Turaka. Da se tu učvrsti namjeravao je popraviti tvrđave po Moslavini, ali je sve to ostalo kao pokušaj. Istovremeno je i cemički beg namjeravao 1592. godine popraviti Jelen-grad, ali je odustao. Cjelokupno područje Moslavine tada ostaje napušteno.

Na pustom, prostranom moslavačkom vlastelinstvu bila je velika potreba za radnom snagom. U početku su naseljavani južni i zapadni dijelovi, a kasnije se išlo sve više na istok. Bitno je napomenuti da je školstvo u Moslavini povezano s reformama, koje je, želeći centralizirati i osuvremeniti upravu, proveo car Josip II. (1780.-1790.) te je 1790. godine osnovana pučka škola u Osekovu.

Već oko 1800. godine u Popovači su Erdödyji izgradili prenočište koje je poslije bilo poznato pod nazivom Svrtište Vučić. U XIX. stoljeću u Erdödyjevom dvorcu bio je smješten Moslavački kotar. Područje kojemu je pripadalo 1869. godine imalo je 12.950 stanovnika, više od Kutinskog kotara (10.165). Ukidanjem feudalizma moslavačko vlastelinstvo ostalo je bez jeftine radne snage i teško je moglo pokrivati svoje porezne obveze.

Vlastelinstvo se parcelizira i na njega se doseljavaju Mađari, Česi, Nijemci, Talijani, a kasnije sve više Zagorci, Prigorci, Ličani i Hrvati iz drugih krajeva. Željezničku prugu Popovača dobiva 1897. godine, što čitavom kraju daje snažan razvojni zamah. Početkom XX. stoljeća općina Popovača bila je gospodarski jako središte. U samom mjestu bila je upravna općina, pučka škola, pošta i brzojavna stanica, oružnička postaja, financijska straža, željeznička postaja, a još je uvijek egzistiralo i vlastelinsko dobro Moslavina sa stotinjak stanovnika.

GOSPODARSTVO

Općina Popovača svoje gospodarstvo temeljila je na prirodnim resursima. Najveći dio zemljišta bio je u posjedu obitelji Erdödy. Moslavina, u gospodarskom pogledu bila je tradicionalno stočarsko i poljodjeljsko područje s razvijenim vinogradarstvom i voćarstvom. Koliko je vinogradarstvo bilo razvijeno govori i podatak da je u Popovači 1766. godine bila najveća površina pod vinogradima, a zatim su dolazile oranice i livade.

U Moslavini nije bilo znatnije industrije, ali su prednjačili obrtnici. Godine 1857. Moslavački kotar imao je, iza Samoborskog, najviše obrtnika (199). U brežuljcima Borika nalazila su se izvorišta nafte, pakline. Posjednik izvorišta Martin Herman s petoricom težaka vadio je kamenito ulje ili naftu iz vrela dubokih oko 50 hvati.

Naftno polje Stružec

Naftna industrija predstavlja jedno od najznačajnijih segmenata gospodarstva ovog kraja koji se s pravom naziva kolijevka hrvatskog 'crnog zlata'. Opsežnija gravimetrijska mjerenja i istraživanja vršena su 1956. i 1957. godine kad je došlo do otvaranja novih bušotina i otkrivanja znatnijih količina nafte i plina. Većina ležišta nafte i plina nalaze se u abichi slojevima koji po starosti pripadaju donjem pliocenu. Plinom, naftom i slanom vodom uglavnom su natopljene rasjedima poremećene stijene lapora i tinjčevih kristalinskih pješčenjaka. Istraživanja su nastavljena, broj bušotina se povećavao, a i količina dobivene nafte. Polje Stružec otvorio je Josip Broz Tito 9.V.1960. godine. Ono je tada postalo najbogatije naftonosno polje u Hrvatskoj. U početku proizvodnje sve su bušotine (njih 40) radile eruptivno. Proizvodnja nafte, nakon rekordne 1963. godine (737.770 t) počela je opadati zbog ograničenih depresija i pada slojnog tlaka. Godine 1998. proizvedeno je svega 157.383 t nafte.

Od 1960. do 1998. godine u Strušcu je proizvedeno 15.436.828 t nafte. Proizvodnja plina počela je 1965. i do 1985. godine, kad je plinsko polje zatvoreno, proizvedeno je 41.688 000 m³ plina iz svega 10 bušotina.

Nafta se iz bušotina odvodi u četiri prikupne stanice kapaciteta 20.000 m³ gdje se automatiziranim operacijama odvaja od plina i vode i naftovodom otprema u rafineriju Sisak.

Neuropsihijatrijska bolnica Dr. Ivan Barbot

Na nekadašnjem vlastelinskom imanju grofova Erdődyja, u glavnom dvorcu tijekom Prvog svjetskog rata bili su smješteni ranjenici i vojni invalidi te prognanici iz Srijema i Bosne. Po završetku rata bila je u njemu Škola za slijepe i invalidski dom, da bi 1934. godine Beogradska državna bolnica za duševne bolesti osnovala Odjeljenje u Moslavini-Popovači. Ne temeljima tog odjeljenja tzv. depandanse, razvila se Neuropsihijatrijska bolnica Dr. Ivan Barbot u Popovači koja u znak priznanja od 1974. godine nosi ime svog osnivača, prim. dr. Ivana Barbota, koji je najveći dio života i rada vezao za ovu ustanovu. Povijest bolnice slijedi konceptualni i vremenski razvoj psihijatrijske znanosti u Europi. Danas Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“ Popovača zauzima značajno mjesto u sustavu zdravstvene zaštite RH. Iako ima status županijske bolnice zbrinjava bolesnike širokog područja – od ruba zagrebačkog prstena do istočne granice Hrvatske, ali i iz Zagreba i drugih krajeva Hrvatske. U Zavodu za forenzičku psihijatriju liječe se forenzični bolesnici iz cijele Hrvatske. Bolnica raspolaže kapacitetima od 44 akutne, 655 kroničnih, 200 forenzičnih postelja te 60 u Dnevnoj bolnici. Stručno medicinski rad odvija se u okviru bolničkih odjela – za akutnu i subakutnu psihijatriju, forenzičku psihijatriju, gerontopsihijatriju, produženo liječenje, dnevne bolnice, ambulante, internističko - neurološku dijagnostiku, radno okupacijsku i ostale djelatnosti...

U Bolnici se obavljaju vježbe za studente Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, Zdravstvenog veleučilišta iz Zagreba, Policijske akademije iz Zagreba, Srednjih medicinskih škola iz Siska i Pakraca te mnogi drugi, a razvijene su i znanstvena i nakladnička aktivnost. U Bolnici je zaposleno 650 djelatnika, od toga 60 liječnika u širokom rasponu stečene izobrazbe, od liječnika pripravnika do specijalista i subspecijalista, primariusa, magistara i doktora znanosti, te značajan broj stručnih suradnika (psihologa, defektologa, socijalnih radnika, radnih terapeuta, farmaceuta, biokemičara), 230 medicinskih sestara srednje, više stručne spreme i stručnih prvostupnika te ostalih profila djelatnika nužnih za funkcioniranje ovog velikog i zahtjevnog sustava.

Ostali značajni gospodarski subjekti općine

Četrdeset godina duga je tradicija vodeće tvrtke u proizvodnji aluminijskih lijevanih radijatora u regiji-LIPOVICE sa sjedištem u Donjoj Vlahiničkoj. Počeci razvoja ove tvornice sežu u davnu 1968. godinu, a uz proizvodnju radijatora, tvrtka uspješno proizvodi odljevke u tlačnom i kokilnom lijevu na zahtjev kupaca te aluminijske lijevane stupiće. Lipovica stvara nove vrijednosti stalnim ulaganjem u nove tehnologije, prepoznavanjem novih poslovnih mogućnosti i postavljanjem tržišnih trendova. Na istoj lokaciji djeluje i Kaznionica kao ustrojbeno jedinica Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa nadležna za izvršavanje kazne zatvora za više od dvije stotine korisnika.

Značajan doprinos poljoprivrednom razvoju daju i silosi nekadašnje poljoprivredne organizacije 'MOSLAVKA' s pripadajućom tvornicom stočne hrane, a kada je riječ o komunalnoj djelatnosti ističe se vodocrpilište Ravnik. Proizvodnja vode odvija se na crpilištu podzemnih voda 1983. godine. Crpilište vode se prostire na površini 22 km² i podijeljeno je u tri zone sanitarne zaštite. Voda se crpi iz 10 bušenih zdenaca raspoređenih oko postrojenja za proizvodnju vode kapaciteta 80 l/s.

Poduzeće Koščal d.o.o. osnovano 1994. godine također predstavlja jednu od neizostavnih karika kada je riječ o gospodarskoj aktivnosti u Općini Popovača. Tvrтка zapošljava 50-ak djelatnika a bavi se proizvodnjom drvene ambalaže, tj. drvenih paleta među prvim je proizvođačima u Republici Hrvatskoj koji posjeduju certifikat prema standardu ISPM 15.

Gospodarsko- proizvodna zona 'Mišička'

Okosnicu razvoja gospodarstva na području Općine Popovača posljednjih desetak godina čini Gospodarsko- proizvodna zona 'Mišička' formirana 2001. godine. Prostornim planom Gospodarsko- proizvodne zone "Mišička" u Popovači obuhvaćena je površina od 50 hektara, a na tom je prostoru prodano devet čestica ukupne površine 20-ak hektara. Kroz posljednjih pet godina Općina Popovača je u Zoni "Mišička" izgradila komunalnu infrastrukturu u koju je, pored sredstava potpore ostvarenih od strane Sisačko- moslavačke županije i Ministarstva gospodarstva, uloženo osam milijuna kuna vlastitih sredstava. Za Zonu "Mišička" izrađeni su DPU I i DPU II kojima su stvoreni uvjeti za parcelaciju 10 čestica i koridori za gradnju komunalne infrastrukture. Općina Popovača ishodila je građevinsku dozvolu za infrastrukturu Zone koja obuhvaća prometnice, mostove, pješačke staze, odvodnju oborinskih voda, kanalizaciju sa precrpnom stanicom, plinsku mrežu, javnu rasvjetu i DTK. U suradnji s HEP-om izrađena je NN i SN mreža te osigurano 2 MW instalirane snage.

Prva realizirana investicija u Zoni jest proizvodni pogon tvrtke SANO d.o.o., vodeće europske marke dodataka, premiksa, mliječnih zamjenica, koncentrata i specijaliteta za suvremenu hranidbu životinja. Moderni proizvodni pogon SANO u Popovači je s radom započeo 2004. godine. Tvornica se prostire na 4,5 hektara površine Zone i trenutno zapošljava 50-ak djelatnika.

Na površini od 2 hektara izgrađen je i novi poslovno- proizvodni i skladišni centar tvrtke PharmaS, domaće tvrtke za proizvodnju i promet generičkih lijekova koji je s radom započeo 2011. godine i zapošljava 78 djelatnika. Centar se prostire na 6400 kvadratnih metara i opremljen je modernom tehnologijom te dizajnom, opremom i uvjetima u skladu s EU standardima farmaceutske industrije. Misija tvrtke je unaprijediti zdravstvene standarde kroz pouzdanu kvalitetu i cijenom povoljne i dostupne generičke lijekove kako u Hrvatskoj tako i u regiji.

Uz postojeće privredne subjekte u Zoni su najavljene investicije tvrtke RALU Logistika d.o.o. na površini od 10 hektara, tvrtke Economic d.o.o. na 1,2 hektara te tvrtke SitotisaK NENSI na površini od jednog hektara.

U cilju poticanja razvoja gospodarstva i privlačenja novih investitora, Općina Popovača je, pored osiguravanja dovoljnih količina energenata u Zoni, usvojila sljedeće mjere:

- -Gospodarstvenici na području Općine Popovača za gradnju poslovnih objekata plaćaju komunalni doprinos u iznosu od 0,50 kn/m³
- -Nakon izgradnje objekta investitor se oslobađa plaćanja komunalne naknade postotno na način da se prva godina ne plaća, a potom se plaća 25% odnosno 75% iznosa naknade
- -Općina Popovača investitorima dodjeljuje besplatne kilovate instalirane snage (400kW) sukladno površini kupljenog zemljišta

Poslovno stambena zona 'Jelengradska'

Poslovno stambena zona 'Jelengradska' Popovači površine 4.5 ha u funkciji je od 2006. godine, a obuhvaća 23 građevinske parcele prosječne veličine 0.3 ha. Trenutno ovdje djeluje šest gospodarskih subjekata u kojima je ukupno zaposleno 40-ak osoba. Uz stambenu namjenu, u Zoni se obavljaju proizvodno- uslužne i komunalno- servisne djelatnosti, a Općina Popovača na tom je prostoru izgradila kompletnu komunalnu infrastrukturu te potencijalnim investitorima osigurava niz ostalih povlastica među kojima oslobađanje od plaćanja komunalne naknade postotno kroz četiri godine te oslobađanje plaćanja komunalnog doprinosa.

Očekuje se da će daljnjim razvojem gospodarstva ojačati i društvena infrastruktura Općine Popovača obzirom da je izražen nedostatak glazbene, osnovne i srednje škole, kao i sportske dvorane te bazena za što postoji realna potreba i interes građana.

Tabela 1. Popis tvrtki koje djeluju na području Općine Popovača

R.br.	NAZIV	ADRESA	KONTAKT PODACI
1.	PharmaS	Radnička cesta 47, 10000 Zagreb Industrijska cesta 5, Potok, 44317 Popovača	Tel.: 01 6285 200; 044 295 900 Faks: 044 295 999 e-pošta: info@pharmas.hr www.pharmas.hr

2.	RALU Logistika d.o.o.	Radnička cesta 47, 10000 Zagreb	Tel.: 01 6285 205 Faks: 01 6285 225 e-pošta: ralu@ralu.hr
3.	SANO d.o.o.	Industrijska cesta, 44317 Popovača	Tel.: 044 568 000 e-pošta: sano@sano.hr www.sano.hr
4.	Economic d.o.o.	Ljuudevita Posavskog 25d, 10360 Sesvete	Tel.: 099 33 33 883 Faks: 01 3394-941 e-pošta: frano@economic.hr www.economic.hr
5.	MARIN BFD d.o.o.	Sisačka 64, 44317 Popovača	Tel.: 044 670 370 e-pošta: info@marinbfd.hr www.marin-bfd.hr
6.	Stabilnost d.o.o.	Mikulanica bb, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 744 Faks: 044 679 744 e-pošta: mira.golubic@sk.htnet.hr
7.	Košćal d.o.o.	Rudnička 7, Gornja Jelenska 44317 Popovača	Tel.: 044 679 551 Faks: 044 679 551 e-pošta: koscal@sk.htnet.hr www.koscal.hr
8.	Štiv d.o.o.	Zagrebačka 30 Gornja Gračenica, 44318 Voloder	Tel.: 044 657 120 Faks: 044-657 464 e-pošta: info@stiv.hr
9.	Štibrić d.o.o.	Kolodvorska 91, 44317 Popovača	Tel: 044 670 000 Faks: 044 679 702 e-pošta: stibric@sk.t-com.hr
10.	Tel - Gra d.o.o.	Čavorija 8, Potok, 44317 Popovača	Tel: 044 652 333 Faks: 044 611 071 e-pošta: tel-gra@hi.t-com.hr

11.	Eko blic	Moslavačka 37, 44317 Popovača	Tel: 044 679 749
12.	ECM d.o.o.	Šisačka 16, 44317 Popovača	Tel: 044 679 250 Faks: 044 679 238 e-pošta: drazen@elektrocentarm.hr www.elektrocentarm.hr
13.	STSI d.o.o.	Kufinska bb, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 344 Faks: 044 679 275 e-pošta: stsi@stsi.hr www.stsi.hr
14.	PLINACRO d.o.o.	Trg grofova Erdödyja 16, 44317 Popovača	Tel.: 044 692 311 Faks: 044 692 312 e-pošta: plinacro@plinacro.hr www.plinacro.hr
15.	Lipovica d.o.o.	Lipovečka 22, 44317 Popovača	Tel.:044 569 100 Faks: 044679 422 e-pošta:lipovica@lipovica.hr www.lipovica.hr
16.	Belje d.d. Tvornica stočne hrane Popovača	Kolodvorska bb, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 245 Faks: 044 679 711
17.	Graditeljstvo Marković	Ul.Graševine 17, 44318 Voloder	Tel.: 044 670 348 091 2266 331 Faks: 044 670 145
18.	AirVantage d.o.o.	Vinogradska 7, 44317 Popovača	Tel.: 044 670 859 Fax. 044 670 930 e-pošta: airvantage@airvantage.hr www.airvantage.hr
19.	Hrvatske šume d.o.o., UŠP Zagreb, Šumarija Popovača	Raičevac 2, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 014 Faks: 044 679 644 e-pošta: sumarija-popovaca@hrsume.hr

20.	POLJODJELSTVO-PAJER d.o.o.	Kolodvorska 9, 44317 Popovača	Tel.: 044 670 666 Faks: 044 679 105
21.	AGRO-PETAR d.o.o.	Kolodvorska 2a, 44317 Popovača	Tel.: 044 670 323 Faks: 044 670 323 e-pošta: trgoluksic@optinet.hr
22.	LAHOR-BILJNI PROIZVODI d.o.o.	Luka 25, Gornja Gračenica, 44318 Voloder	Tel.: 044 657 500 Faks: 044 657 501 e-pošta: lahor@sk.t-com.hr www.lahor-bp.hr
23.	MAH d.o.o.	Sisačka bb, 44317 Popovača	Tel.: 044 670 620 Faks: 044 670 650
24.	STIL d.o.o.	Sisačka 9, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 464 Faks: 044 679 464
25.	GRGIĆ PROM d.o.o.	Sisačka 1, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 177 Faks: 044 670 967
26.	LONIA d.d.	Trg grofova Erdödyja 2, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 244 Faks: 044 679 244
27.	Konzum d.d.	Sisačka 1, 44317 Popovača	Tel.: 044 606 475 Faks: 044 606 476
28.	Lovno gospodarstvo 'Moslavina'	Gornja Jelenska 30, 44317 Popovača	Tel.: 044 645 201
29.	VALSIL d.o.o.	Trg grofova Erdödyja 22, 44317 Popovača	Tel.: 044 679 415 Faks: 044 679 415
30.	PROMES Cvanciger	Trg grofova Erdödyja 23, 44317 Popovača	Tel.: 044 601 889 www.promes-cvanciger.hr
31.	Trgo- Lukšić d.o.o.	Sisačka 59 C, 44317 Popovača	Tel.: 044 691 233
32.	Centar za vozila Hrvatske d.d.	Moslavačka bb, 44317 Popovača	Tel.: 044 670 661 Faks: 044 670 663

			www.cvh.hr
33.	TIP d.o.o.	Trg grofova Erdödyja 13, 44317 Popovača	Tel.: 044 670 686
34.	Auto Sandro	Mišička bb, Potok, 44317 Popovača	Tel.: 044 652 225

Tabela 2. Popis obrta koji djeluju na području Općine Popovača

R.br.	NAZIV	VLASNIK	ADRESA
1.	Antene "ŽARE"	Žarko Gudek	Trg Grofova Erdödyja 20, 44317 Popovača
2.	Autodijelovi "MARIN"	Zlatko Žabčić	Jelengradska 12, 44317 Popovača
3.	Autoelektričarska djelatnost "AUTOELEKTRIČAR"	Vlado Kertis	Kolodvorska 57, 44317 Popovača
4.	Autoelektrika "BRLEK"	Josip Brlek	Zagrebačka 170, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
5.	Autolakirerski uslužni obrt "JUNIOR"	Mario Šepetak	Zagrebačka 118, 44317 Popovača
6.	Autolakimica i limarija "PUTAR"	Ivan Putar	Crkveno Selo 38c, Osekovo, 44317 Popovača
7.	Automehaniča "PLEVNIK"	Dražan Plevnik	Jelengradska bb, 44317 Popovača
8.	Automehaničar i vučna služba "LUKŠIĆ"	Mario Lukšić	Sisačka 86, 44317 Popovača
9.	Automehaničarski obrt "STIPČIĆ"	Kruno Stipčić	Gornji Krivaj 90, 44318 Voloder
10.	Autoprijevoz "ZM PROMET"	Zvonko Maraković	Zagrebačka 133, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
11.	Autoprijevoz i ugostiteljstvo "MT"	Tone Mišković	Donja Vlahinička 15, 44316 Donja Vlahinička
12.	Autoprijevoznici "KLIŠAN"	Ivica Klišan	Zagrebačka 46, Gornja Gračenica, 44318 Voloder

13.	Autoprijevoznički "LUKŠIĆ"	obrt	Tomislav Lukšić	Dr. Slavka Polaka 44, 44317 Popovača
14.	Autoprijevoznik		Antun Strilić	Radnička 3, 44317 Popovača
15.	Autoprijevoznik		Nenad Prpić	Veliko brdo 6, 44317 Popovača
16.	Autoprijevoznik		Vinko Malekinušić	Svetog Florijana bb, Osekovo, 44317 Popovača
17.	Autoprijevoznik		Andrija Fofić	Zagrebačka 7b, 44318 Voloder
18.	Autoprijevoznik		Ivan Pleše	Gornja Jelenska, 44317 Popovača
19.	Autoprijevoznik		Senad Dupanović	Vinogradska 12, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
20.	Autoprijevoznik		Vladimir Bartolec	Zagrebačka 14, 44316 Donja Vlahinička
21.	Autoservis "MILJAK"		Želimir Miljak	Sisačka 29, 44317 Popovača
22.	Boutique "JOY"		Melita Ptičar	Sisačka 43, 44317 Popovača
23.	Bravarija "ŠAVORIĆ"		Marija Šavorić	Dr. Slavka Polaka 19, 44317 Popovača
24.	Cvjećarski "MIŠKOVIĆ-M"	obrt	Mira Mišković	Vinogradska bb, 44317 Popovača
25.	Design "ANGELINA"		Nada Ajazaj	Gaj 6, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
26.	Dimnjačar "DRAGUTIN ŠNELER"		Dragutin Šneler	Moslavačka 25, Donja Gračenica, 44318 Voloder
27.	Dimnjačarsko-vulkanizerski obrt "EKO-VULKAN"		Zlatko Šneler	Zagrebačka 138, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
28.	Elektro tim "GET-MEJ"		Josip Mišković	Sisačka 13, 44317 Popovača
29.	Elektroinstalacijski "ELEKTRONET"	obrt	Dinko Kunovec	Sredanija 35, Potok, 44317 Popovača
30.	Elektroinstalacijski "MTG"	obrt	Mijo Golomboš	Gornje selo 11, Osekovo,

			44317 Popovača
31.	Fasader "JERKO"	Jerko Pavličević	Osekovo 37, 44317 Popovača
32.	Frizerski salon za žene i muškarce "VLASTA"	Vlasta Pajer	Kolodvorska 9, 44317 Popovača
33.	Foto-video "IVANKA"	Ivanka Sedak	Trg Grofova Erdödyja 26, 44317 Popovača
34.	Frizerski salon "ANDIDAL"	Andrea Gorčan	Trg Grofova Erdödyja 6, 44317 Popovača
35.	Frizerski salon "MISTER"	Renata Kopejtko	Trg Grofova Erdödyja 3, 44317 Popovača
36.	Frizerski salon "R"	Ružica Marić	Zagrebačka 17, 44317 Popovača
37.	Frizerski salon "TEA"	Ljiljana Fanjkutić	Vinogradska 2, 44317 Popovača
38.	Frizerski studio "DOMINO"	Mirjana Mihelčić	Sisačka 16, 44317 Popovača
39.	Frizerski studio "GOGA"	Gordana Svilković	Dorja Vlahinička 83, 44316 Dorja Vlahinička
40.	Frizerski salon "MAX"	Marija Štibrčić	Sisačka 58, 44317 Popovača
41.	Građevinska limarija "GRUBEC"	Vladimir Grubec	Čavorija 54, Potok, 44317 Popovača
42.	Građevinski obrt "ANTONIO INTERIJERI"	Antonijs Đurečić	Čavorija 81, Potok, 44317 Popovača
43.	Građevinski obrt "BELI"	Ivica Uremović	Ivana Pergošića 19, 44317 Popovača
44.	Građevinski obrt "IMPA-GRAD"	Ivan Čurčić	Bana Jelačića 65, 44317 Popovača
45.	Građevinski obrt "IVA-MIL"	Ivan Ermakora	Ribnjača 166, 44317 Popovača
46.	Građevinski obrt "J. B. MONTAŽA"	Josip Bijelić	Dr. Slavka Polaka 17d, 44317 Popovača

47.	Građevinski obrt "ML PUTZ"	Ante Ilić	Zagrebačka 91, 44318 Voloder
48.	Građevinski obrt "ŠARČEVIĆ"	Šimo Šarčević	Veliko brdo 58, 44317 Popovača
49.	Građevinski obrt "VE-MONTAŽA"	Vjekoslav Ćorković	Zagrebačka 122, 44317 Popovača
50.	Građevinsko-trgovački obrt "O.M.D."	Miroslav Oljačić	Sisačka 15, 44317 Popovača
51.	Instalacije "KATINIĆ"	Tomislav Katinić	Zagrebačka 140, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
52.	Interijeri "PEJAZIĆ"	Petar Pejazić	Moslavačka 41, Donja Gračenica, 44318 Voloder
53.	Istraživanje tržišta "ALOE-PROM"	Ljiljana Petranović	Braće Weiss 34, 44317 Popovača
54.	Izolacijski obrt "ŠARE"	Mara Šarčević	Zagrebačka 171, 44317 Popovača
55.	Keramičarski obrt "GANIĆ"	Živko Ganić	Zagrebačka 149, 44317 Popovača
56.	Klesarska radionica "ŠKACAN"	Mirjana Škacan	Sisačka 11b, 44317 Popovača
57.	Knauf-montaža "M. M."	Mirko Abramović	Vinogradska Mikulanica 85, 44317 Popovača
58.	Knjigovodstveni servis "IVAK"	Iva Dolencić	Kutanija 114, Potok, 44317 Popovača
59.	Knjigovodstveni servis "KONTO-Ž"	Željka Senfer	Kolodvorska 26, 44318 Voloder
60.	Kran auto "IVAN"	Ivan Filipović	Moslavačka 43, Donja Gračenica, 44318 Voloder
61.	Krojački salon "MOLNAR"	Vladimir Molnar	Trg Svetog Antuna 21a, 44318 Voloder
62.	Krojačko-trgovački salon "MARIAS"	Marija Pastula	Trg Grofova Erdődyja 19, 44317 Popovača
63.	Lov i uzgoj divljači	Dragan Vugić	Stružec 23, 44317 Popovača

	"CRNČINA I"		
64.	Mesarsko-trgovački obrt "BINGULA"	Boris Bingula	Trg Grofova Erdödyja 2, 44317 Popovača
65.	Metalna galanterija	Nikola Vlašić	Franje Šturlana 17, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
66.	Metalno-plastičarska i gumena proizvodnja "MIP"	Josip Barbarić	Sisačka 152, 44317 Popovača
67.	Obrt za posredovanje "ZAŠTITA-INSPEKT-P"	Igor Kovačević	Julija Banderiera 31, 44317 Popovača
68.	Obrtnička radionica "POLJOSERVIS"	Vladimir Šaban	Potok 277, 44317 Popovača
69.	Pekarna "VIKEND"	Zef Prenkaj	Zagrebačka 16, 44317 Popovača
70.	Poljoprivredni obrt "AGRO- KOSIĆ"	Mirela Kosić	Kolodvorska 2, 44318 Voloder
71.	Poljoprivredni obrt "CVETIĆ"	Josip Cvetić	Čavorija 64, Potok, 44317 Popovača
72..	Poljoprivredni obrt "FRA- IG"	Goran Kosić	Zapolic 48, Stružec, 44317 Popovača
73.	Poljoprivredni obrt "VALENTINA"	Darko Jakopović	Krmelovec 55, 44317 Popovača
74..	Postava kamena i rezbarenje "LIGNUM- LAPIS"	Ivica Trupeljak	Gornje selo 86, Stružec, 44317 Popovača
75.	Pralinerija i čokolaterija "MEDINA KUČICA"	Mario Novota	Zagrebačka 151, 44317 Popovača
76.	Prevoditeljsko obrt "BABYLON"	Tanja Barbarić	Zagrebačka 50, 44317 Popovača
77.	Prijevoz, trgovina i građevinske usluge "CAREK"	Zvonimr Carek	Zagrebačka 110, 44317 Popovača

78.	Probizo za istraživanje tržišta	Dragomir Stambolija	Mate Lovraka 24, 44317 Popovača
79.	Prodavaonica boja i lakova "MLAKAR"	Josip Mlakar	Ulica ruža 18, 44317 Popovača
80.	Proizvodno-trgovački obrt "AGROVITA"	Jadranko Arnautović	Zagrebačka 9, 44317 Popovača
81.	Proizvodno-trgovački obrt "MATESIN"	Siniša Cvetić	Čavorija 73, Potok, 44317 Popovača
82.	Proizvodno-uslužni obrt "LOINA"	Miroslav Loína	Sisačka 160, 44317 Popovača
83.	Proizvodnja žičanih pletiva "MREŽA"	Renata Malošeg-Arcella	Mišićka 7, Potok, 44317 Popovača
84.	Računalne djelatnosti "ROBY"	Robert Sedak	Trg Grofova Erdödyja 26, 44317 Popovača
85.	Salon za masažu i biljni proizvodi "PLANINKA-MM"	Mladen Marković	Ciglenica 25, 44317 Popovača"
86.	Samostalna geodeziska poslovnica "IZMJERA"	Stjepan Kovač	Čavorija 93a, Potok, 44317 Popovača
87.	Servis kućanskih aparata "IVAN MIKAC"	Ivan Mikac	Mate Lovraka 1, 44317 Popovača
88.	Servis za čišćenje i sitotisak "NENSI"	Nensi Beleta	Sisačka 45, 44317 Popovača
89.	Sječa, iznošenje i prodaja drva iz šume "FIKRET"	Fikret Ljevaković	Sisačka bb, 44317 Popovača
90.	Stastičarnica "DINAMO"	Smail Murati	Trg Grofova Erdödyja 1, 44317 Popovača
91.	Soboslikarsko-ličilački obrt "KREČKO"	Damir Ninić	Ribnjača 66a, 44317 Popovača
92.	Soboslikarsko-ličilački obrt "MAZALO"	Dražen Stančić	Sisačka 164, 44317 Popovača

93.	Staklarski obrt "ZVONIMIR"	Valentina Ermakora	Raičevac 41, 44317 Popovača
94.	Stolarska radionica "HRAST"	Miško Antoliš	Donje selo 19, Osekovo, 44317 Popovača
95.	Stolarska radionica "PAVLINIĆ"	Stjepan Pavlinić	Zagrebačka 76, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
96.	Stolarski obrt "MARIO"	Mario Milek	Čavorija 18, Potok, 44317 Popovača
97.	Šari usluge	Ivan Šarčević	Zagrebačka 171, 44317 Popovača
98.	Šumarski obrt "MOSLAVINA"	Nermin Ljevaković	Trnjec 3, 44317 Popovača
99.	T.I.M.T.-TRANSPORT	Ivica Podbrežnjak	Stružec 59, 44317 Popovača
100.	Taxi i ugostiteljstvo "GAVRANOVIĆ"	Drago Gavranović	Podbrde 81, 44317 Popovača
101.	Tjestenine "RAFAJAC"	Vedran Sarkotić	Vinogradska Mikulanica bb, 44317 Popovača
102.	Trgovački obrt "PLEŠE"	Mirjana Pleše	Kamenica bb, Gornja Jelenska, 44317 Popovača
103.	Trgovački obrt "POKEMON"	Jovanka Habijanec	Trnovka 52, 44317 Popovača
104.	Trgovački obrt "RAJTER"	Gordana Rajter	Raičevac 54, 44317 Popovača
105.	Trgovački obrt "ZOKI"	Zdenkica Jakobi	Zagrebačka 52, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
106.	Trgovačko-ugostiteljski obrt "JAGODA"	Jusuf Abazi	Zagrebačka 1, 44317 Popovača
107.	Trgovačko-cvjećarski obrt "CVJETNI ATELJE"	Zlatko Cerovec	Zagrebačka 42, 44318 Voloder
108.	Trgovačko-krojački obrt "DIVA"	Ana Šiprak Lomnicki	Kutinska bb, 44317 Popovača
109.	Trgovačko-ugostiteljski obrt "BILA"	Ljiljana Crnobrnja	Sisačka 34, 44317 Popovača

110.	Trgovina "EMI"	Emica Vinceković	Trg Grofova Erdödyja bb, 44317 Popovača
111.	Trgovina na malo "OSEČANKA"	Ana Pokas	Osekovo bb, 44317 Popovača
112.	Trgovina na malo i veliko "TES"	Renata Sedak Miljak	Trg Grofova Erdödyja 26, 44317 Popovača
113.	Trgovina pogrebne opreme "KRNJIĆ"	Olga Krnjić	Braće Weiss 15, 44317 Popovača
114.	Ugostiteljski obrt "AMADEUS"	Niko Bijelić	Zagrebačka 85, 44317 Popovača
115.	Ugostiteljski obrt "ANAMARIJA"	Mirjana Abramović	Braće Weiss 1, 44317 Popovača
116.	Ugostiteljski obrt "B.B.B."	Monika Brek	Zagrebačka 56a, Gornja Gračenica, 44318 Voloder
117.	Ugostiteljski obrt "BERO"	Dražen Obranović	Trg Ivana Krstitelja bb, Gornja Jelenska, 44317 Popovača
118.	Ugostiteljski obrt "DINO"	Dino Pleše	Sisačka 43, 44317 Popovača
119.	Ugostiteljski obrt "DVA BRATA"	Željko Novak	Trg kraljice Hrvata 3, Osekovo, 44317 Popovača
120.	Ugostiteljski obrt "DVORI MATANOVI"	Ivan Šarčević	Veliko brdo bb, 44317 Popovača
121.	Ugostiteljski obrt "JANICA"	Marijo Antolek	Jelengradska bb, 44317 Popovača
122.	Ugostiteljski obrt "KAKTUS"	Damir Prevendar	Sisačka 10, 44317 Popovača
123.	Ugostiteljski obrt "MARY- MAR"	Antun Mišković	Trg Svetog Antuna, 44318 Voloder
124.	Ugostiteljski obrt "NONO"	Zvonimir Gospočić	Kutinska bb, 44317 Popovača
125.	Ugostiteljski obrt "POEMA"	Murat Murati	Trg Grofova Erdödyja bb,

			44317 Popovača
126.	Ugostiteljski obrt "POTOK"	Nevenka Kosar	Potok bb, 44317 Popovača
127.	Ugostiteljsk-trgovački obrt "ERDODY"	Luca Iličić	Vinogradska bb, 44317 Popovača
128.	Ured za vođenje poslovnih knjiga "TIM"	Gordana Bičanić	Raičevac 42, 44317 Popovača
129.	Usluge građevinskim poljoprivrednim strojevima "JURIŠIĆ"	Robert i Dejan Jurišić	Ravnik 27, 44317 Popovača
130.	Usluge građevinskim strojevima i prijevoz "BOŠNJAK"	Zvonimir i Mijo Bošnjak	Sisačka 138, 44317 Popovača
131.	Uslužni obrt "DOMINIK"	Dominik Andlar	Grada Delnica 59, Gornja Jelenska, 44317 Popovača
132.	Uslužni obrt "MATAVE"	Anto Matijević	Zagrebačka 120, 44317 Popovača
133.	Uslužni obrt "MP"	Mario Pribolšan	Mučnjakova 5, 44317 Popovača
134.	Uslužni obrt "SIMON CONSULTING"	Zoran Vučur-Simon	Gornji Krivaj 71, 44318 Voloder
135.	Uslužni obrt "SRAGA"	Natalija Sraga	Moslavačka 10, Donja Gračenica, 44318 Voloder
136.	Uslužni obrt "VEDRAN"	Marijan Starešina	Crkvena 20, Potok, 44317 Popovača
137.	Vinarija "MIKLAUŽIĆ"	Marko Miklaužić	Trnajec 202, 44317 Popovača
138.	Vinarija "PRPIĆ"	Stjepan Prpić	Ulica Moslavca 54, 44318 Voloder
139.	Vinarija "TRDENIĆ"	Vlado Trdenić	Tmovka 28, 44317 Popovača
140.	Vinarija "CVANCIGER"	Adolf Cvanciger	Krmelovac bb, 44317 Popovača
141.	Moslavačka klet	Željka Šuto	Manceova 17, 44317 Popovača

142.	Vođenje poslovnih knjiga "KONTO"	Mirjana Bobek	Lipovečka 16, 44316 Donja Vlahinička
143.	Vulkanizer "PTIČAR"	Tihomir Ptičar	Potok bb, 44317 Popovača
144.	WEB usluge "DMR STUDIO"	Damir Turković	Mikulanica 25, 44317 Popovača
145.	XFC-TEAM POMOĆ NA CESTI	Mihael Majnarić	Gornja Jelenska 142, Gornja Jelenska, 44317 Popovača

POLJOPRIVREDA I RAZVOJ POLJOPRIVREDE OPĆINE POPOVAČA

Općina Popovača prostire se na 219,4 km² ili 21940 ha od čega poljoprivredno zemljište obuhvaća 13.850 ha (63.13%), šumsko zemljište 6.400 ha (29.23%), a neplodno zemljište (što uključuje i građevinsko zemljište) 1.690 ha (16.9%) (izvor: podaci Općine Popovača).

Od poljoprivrednog zemljišta 7.170 ha (51.82%) čine vrtovi i oranice, 820 ha (5.94%) vinogradi i voćnjaci, 4.030 ha (29.15%) livade te 1.830 ha (13.1%) pašnjaci (podaci Općine Popovača). Prema strukturi vlasništva, 2.806 ha je državno poljoprivredno zemljište, 772 ha je bivše državno poljoprivredno zemljište koje je prodano, a 2806 ha je državnog poljoprivrednog zemljišta u jednogodišnjem ili višegodišnjem zakupu. Pravne osobe (Moslavka doo, Plaz doo) obrađuju 1000 ha poljoprivrednog zemljišta, a 1034 ha obrađuju obiteljska poljoprivredna gospodarstva (izvor: podaci Općine Popovača). Na području općine Popovača registrirana su 962 obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG) (izvor: podaci Općine Popovača).

Vinogradarstvo na području Moslavine ima tradiciju dugu dva tisućljeća budući da su prvi lozni cijepovi zasađeni tijekom vladavine rimskog cara Klaudija 41. godine n.e. (Lj. Vukotinić, 1854). Koncem 18. stoljeća vinogradarstvo postaje značajnom granom gospodarstva, a 1839. grof Erdody šalje vino na analizu u Beč gdje vino dobiva povoljnu ocjenu (Pasarić, D., 2005). Na području Općina Popovača, Kutina i Ludina 1890. godine već je posađeno 2321 ha vinograda (D. Pasarić, 2005). 1913. godine u Voloderu utemeljena Hrvatska vinarska zadruga moslavačkih vinogradara budući da je vino «Moslavac» već bilo na glasu od 1903. godine (Marko Bedić, 1973). Izgradnja vinskog podruma u Voloderu započela je 1957. godine, dovršen je 1959. godine, a kapacitet mu je iznosio 120 vagona što je obilježeno pečenjem vola na ražnju (D. Pasarić, 2005). Tvrtka Moslavačko vinogorje osnovana je 1962. godine, a kapacitet je proširen na 300 vagona. 1989 godine u rad je puštena punionica sa

kapacitetom od 3000 boca na sat. Danas je u vinogradarstvu poseban naglasak stavljen na razvoj i unapređenje vinske sorte škrlat putem klonske selekcije, a što značajnim sredstvima sufinancira Općina Popovača više od desetljeća.

Danas na području Općine Popovača obitava 418 grla konja pasmine Hrvatski posavac i Hrvatski hladnokrvnjak, 1216 krava od čega 80% krava simentalne pasmine. Oko 20% ukupnog broja krava drži se pašno, isključivo za proizvodnju mesa.

ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI OPĆINE POPOVAČA

Temeljem važećeg Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05) na području općine Popovača zaštićeni su i upisani u Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti Lonjsko polje kao park prirode i Moslavačka gora kao regionalni park. U ovom segmentu također bitnu, ne manje vrijednu ulogu imaju i objekti lokalnog značaja, koji su prostornim planom općine Popovača predviđeni za zaštitu u kategoriji spomenik parkovne arhitekture, a to su park uz dvorac obitelji Erdödy i park uz šumariju Popovača.

Lonjsko polje

Kategorija zaštite: Park prirode

Površina: 50 650 ha

Godina zaštite: 1990

Park prirode dio je nizinskog poplavnog područja rijeke Save i njenog pritoka Lonje. Područje je ograničeno sa sjeverne strane autocestom Zagreb – Lipovac, a sa južne strane rijekom Savom. Prostire se od Siska na zapadnoj strani do Nove Gradiške kao istočne granice područja. Lonjsko polje je dugo 72 km, a širina se kreće od 8 do 15 km. Nadmorska visina područja se kreće od 90 m na jugoistoku do 100 m na sjeverozapadu. Cijelo područje je blago nagnuto prema središtu, tako da su najniži dijelovi tokovi rijeka Lonje i Struga, a najviši rubovi Lonjskog polja. Zbog velike raznolikosti staništa i podloga u parku prirode razvilo se mnogo različitih tipova vegetacije. Tako se u parku nalaze šume, vlažni travnjaci, močvarna i vodena vegetacija.

Značaj ovoga prostora upotpunjava i vrijedna kulturna baština koja se naročito ogleda u tradicijskoj arhitekturi drvenih kućica od kojih su neke stare i preko 200 godina. Povezanost kulturne i prirodne baštine upotpunjuje krajobraznu sliku Lonjskog polja i omogućava njegovu prezentaciju kroz seoski turizam.

Vrijednost parka prirode Lonjsko polje potvrđuje i činjenica da je ono najveće zaštićeno močvarno područje u Hrvatskoj, a 1993. godine uvršteno je i na Ramsarski popis. Jedno je od najznačajnijih područja za zaštitu na europskom nivou. Međunarodna unija za zaštitu prirode (IUCN)

svrstala je Park prirode Lonjsko polje među sedam najboljih primjera modela zaštite prirode na seoskim područjima Europe.

Moslavačka gora

Kategorija zaštite: Regionalni park

Površina: 15 111,32 ha

Godina zaštite: 2011

Moslavačka gora predstavlja važno ekološko uporište u blizini naseljenog prostora te značajno izletišta u kojemu okolno stanovništvo može zadovoljiti svoje potrebe za odmorom i rekreacijom. Temeljni prirodni fenomen predstavljaju očuvane šumske sastojine srednjoeuropskoga flornog sastava (hrast kitnjak, obična bukva, obični grab), južnoeuropskoga (pitomi kesten) i manjim dijelom euroazijskoga (joha, breza, bor).

Turizam kroz prirodne vrijednosti

Turizam i zaštita prirode počeli su se paralelno razvijati na višem stupnju društveno-ekonomskog razvoja i to u zamahu razvoja industrijalizacije, prometa i urbanizacije. Kako se pod zaštitu stavljaju ekološki vrijedni, a prirodno atraktivni objekti, dijelovi ili fenomeni prirode, svakako da oni čine vrlo tražene turističke motive.

U razvoju turizma općina Popovača, s obzirom na svoje komparativne prednosti, raspolaže s velikim mogućnostima:

- povoljan prometni položaj
- veza s urbanim središtima Središnje Hrvatske,
- vrijedne prirodne cjeline bogato kulturno - povijesno i etnološko naseljeđe

U pregledu ponuda moguće je razlikovati nekoliko tipova turizma, koji se na području općine Popovača mogu razvijati u okviru kontinentalnog turizma:

- **dnevni turizam** s osloncem na izletišta (npr. Lonjsko polje i Moslavačka gora)
- **tjedni turizam**, s osloncem na izletišne točke, rekreacijska područja i prirodne cjeline
- **sezonski turizam**, vezan na kulturno-povijesne cjeline, prirodne vrijednosti
- **ruralni turizam**, s osloncem na brojne ruralne cjeline, koje se uz primjerena poboljšanja mogu osposobiti za funkciju komplementarnog turizma (Lonjsko polje, te izgradnja "vinskih cesta" na području Moslavačke gore (Voloder, Moslavačko vinogorje);

- **lovni i ribolovni turizam**, posebno ekskluzivni vid lovnog turizma u lovištima s intenzivnim uzgojem divljači (lokaliteti u Lonjskom polju i na Moslavačkoj gori) te ribolovni turizam na rijeci Lonji i njenim pritocima

- **školski turizam** - obrazovanje u prirodi navezano na spomenike kulture, sačuvane ruralne ambijente, te posebne prirodne rezervate hidrografskog i faunističkog karaktera.

Prethodno spomenuti tipovi turizma nisu svi jednako valorizirani. Ovisno o pojedinom tipu, na području općine Popovača turistički su najatraktivniji Lonjsko polje te Vinske ceste Moslavine

Lonjsko polje kao turistička destinacija

Lonjsko polje predstavlja turističku atrakciju od međunarodne važnosti zbog bogatstva biljnog i životinjskog svijeta i specifične ruralne arhitekture – drvenih kuća, europskog sela roda – Čigoč, ornitološkog rezervata i drugih posebnosti. Lonjsko polje zaštićeno je stanište ugorženih biljnih i životinjskih vrsta: roda, čaplji, orlova štekavaca, vidre, dabrova, divljih mačaka. Kao močvarno područje ubraja se među najugroženija staništa na svijetu. To je najveće zaštićeno močvarno područje ne samo u Hrvatskoj već u cijelom Dunavskom porječju. Uvršten je u tzv. Ramsarski popis močvara koje su od međunarodnog značaja, osobito kao prebivalište ptica močvarica. Prema kriterijima direktive o pticama Europske unije, to područje pripada važnim područjima za ptice (Important Bird Areas - IBA). Sačinjavaju ga uglavnom tri polja: Lonjsko, Mokro i Poganovo polje. Rijeke Sava, Una, Kupa, Lonja i Strug susreću se upravo na području parka prirode. Zbog njihove vrlo složene dinamike, u ovom su području poplave nepredvidive pa se na njih mora računati u svako doba godine. Područje srednje Posavine može prihvatiti oko dvije milijarde kubičnih metara vode. Tako nad Lonjskim poljem voda postaje vladarom kojega je prihvatio čak i čovjek.

Vinske ceste Moslavine

Vinske ceste poseban su oblik prodaje proizvoda vinorodnog područja gdje seoska gospodarstva, vinogradari te ostali sudionici udruženi zajedno pod nazivom vinske ceste prodaju svoje proizvode, posebice vina i tradicionalna jela iz područja u kojem se nalaze. Ono što ih čini posebnim je svakako priroda kroz koju ceste prolaze te prirodne, kulturne i tradicijske vrijednosti koje obuhvaćaju. Moslavina je poznati vinogradarski kraj gdje je uzgoj vinove loze započeo još u rimsko doba, a tradicija uzgoja zadržala se sve do danas. Ona je domovina autohtonih vina moslavac i škret koji je ujedno i najtraženiji jer uspjeva samo u Moslavini, te vina bijeli pinot, rizling (graševina) i od crnih frankovke. Moslavačke vinske ceste na području općine Popovača nude u brojnim kletima degustaciju i prodaju svojih vina u buteljama ili direktno iz bačve. Osim uživanja u vinima, ponosni vlasnici nude i zakusku od domaćih specijaliteta. Posjet vinskim cestama Moslavine nudi poseban doživljaj i zasigurno će ostati u sjećanju svakome tko posjeti ovaj vinorodni kraj u zagrljaju Lonjskog polja i trsnog gorja.

KULTURNO- JAVNI ŽIVOT OPĆINE POPOVAČA

Kulturno javni život mjesta oduvijek je prikaz uvjerenja, stremljenja, običaja i tradicije jednog kraja. Sadržaj i struktura javnog života udruženih skupina mještana i pojedinaca koji žive i djeluju na nekom području prikazuje po čemu se neki kraj prepoznaje i određuje kroz svoju povijest, sadašnjost i budućnost. Tako je u Općini Popovača društveno javno djelovanje povezano kroz različite aktivnosti i manifestacije mnogih društava, klubova, udruga i ustanova čije se područje djelovanja proteže od aktivnosti i programa braniteljskih udruga, udruga iz poljoprivrede, kulture i obrazovanja, preko sporta, rekreacije, vatrogastva te raznih drugih područja interesa.

Rad udruga, društava i klubova neprocjenjiv su pokretač života jednog mjesta – ciljevi i zadaci su različiti i kao takvi određuju smisao njihovog postojanja te usmjeravanju programe rada koje ostvaruju. Osim očuvanja tradicijskog nasljeđa i gospodarskih oblika života i rada, manifestacije i programi koji na taj način nastaju, oblikuju sadašnje smjernice društvene stvarnosti i temelj su budućeg rasta i razvoja demokratskog i civilnog društva.

Na području Općine tijekom cijele godine održavanju se značajne manifestacije i projekti čiji je nositelj Općina Popovača, njene ustanove, te mnogobrojne udruge i društva. Neke od značajnih i zapaženih aktivnosti su izložbe Likovnog društva Moslavački krug Popovača, zatim glazbeni projekti Udruge mladih, izvrsni rezultati na natjecanjima Robotičko-informatičkog kluba Popovača, zdravstvene preventive i edukacije Udruge dijabetičara, razna događanja koje organiziraju umirovljenici, Udruge žena, mnogobrojne kulturno-edukacijske aktivnosti školske i vrtičke djece te Knjižnice i čitaonice Popovača te predan rad kulturno-umjetničkih društava čiji sveukupni naponi u ostvarivanju bogatog društvenog života naše Općine odražavaju kulturno javni život mještana i šire zajednice.

Tradicijska kultura moslavačke pjesme i plesa

U Općini Popovača djeluje sedam kulturno-umjetničkih društava koji ponosno pronose i čuvaju moslavačku tradicijsku baštinu – tradicionalni plesovi i pjesme, zapaženi nastupi, tamburaški sastavi, stremljenje ka izvornom te ljubav prema moslavačkim običajima i kulturi, ogleda se o u nesprestanim okupljanjima na probama te učestvovanjem na mnogim manifestacijama i programima. Svoje djelovanje prenose na mlade generacije i na taj način osiguravaju da se povijesna baština očuva i njeguje. KUD Moslavec iz Volodera jedno je od najstarijih kulturno-umjetničkih društava u Moslavini. Folklorno bogatstvo i ljubav prema moslavačkoj tradiciji i običajima dolaze do izražaja prilikom obilježavanja blagdana, kalendarskih događanja, svetkovina, berbi grožđa i ostalih važnih datuma. Kulturno-umjetnička društva organizatori su mnogih tradicionalnih manifestacija u svojim naseljima i u

većini nositelji kulturnog života svoga mjesta, a svojim djelovanjem zaokružuju društvenu sliku kako Popovače, tako i cijelog moslavačkog kraja. Uz nastupe KUD-ova, aktivan je i Tamburaški orkestar „Ratimir Joža Prosoli“, „Puhačka glazba Općine Popovača“, te Pjevački zbor Općine Popovača koji svojim angažmanom postaju neizostavni sudionici važnih društvenih programa našoj Općini.

Veće kulturne manifestacije i događanja tijekom godine

Dani obilježavanja Općine Popovača

Mjesec lipanj u Općini Popovača mjesec je priprema i održavanja višednevnog programa obilježavanja 21. lipnja, Dana Općine Popovača, kojim se ujedno obilježava i dan Župe na blagdan zaštitnika Blaženog Alojzija Stepinca. Vrijeme je to u kojem se na području cijele općine, u svakom naselju, održavaju najrazličitiji kultumi, gospodarski, športski i zabavni sadržaji. Obilježavanje Dana općine tradicionalno započinje *Županijskom izložbom stoke Sisačko-moslavačke županije*, a završava poznatom manifestacijom *Ivanje* u Gornjoj Jelenskoj. Višednevni program temeljito se priprema, a nezostavni dio programa zavičajni je teatar *Ive Serdara* koji nudi kvalitetne kazališne predstave. Za ovu manifestaciju brine se *Udruga Ivanje*, osnovana na području Gornje Jelenske s ciljem promocije svog sela na kulturnom, sportskom i turističkom planu. Mnoge značajne manifestacije, turniri, koncerti održavaju se u Popovači tijekom mjeseca lipnja, mjeseca koji je svojim programima i raznolikim sadržajima u cjelosti posvećen građanima općine Popovača i gostima koji ju posvećuju.

Voloderska jesen (rujan)

Voloderska jesen najstarija je i najveća hrvatska manifestacija posvećena vinogradarstvu, vinarstvu i berbenim običajima koja se neprekidno održava već 45 godina. Manifestacija ima golem značaj za razvoj gospodarstva, poljoprivrede i turizma, posebno u kontekstu pristupanja Hrvatske EU. U turističkoj ponudi Sisačko-moslavačke županije, a posebno moslavačkog područja i Općine Popovača, značajno i prepoznatljivo mjesto zauzimaju upravo kvalitetno vino i Moslavačke vinske ceste, a o čemu među ostalim svjedoče i naponi uloženi u projekt klonske selekcije škrleta što će biti prva hrvatska autohtona sorta s registriranim klonovima. Uz sajam vina, bogat kulturno-umjetnički program, etno izložbu u kojoj sudjeluje preko stotinu starih obrta, sportske sadržaje te atrakciju pečenja vola na ražnju, *Voloderska jesen* već niz godina obuhvaća i znanstveni i stručni skup posvećen autohtonoj sorti škrletu. Već 45 godina duga tradicija održavanja smotre grožđa i vina prepoznata je od strane brojnih gostiju iz

čitave Hrvatske ali i inozemstva, koji se zajedno s domaćinima drugog vikenda u rujnu na trenutak vraćaju konjenima u ozračju tradicije uživajući u berbenim običajima.

Večer škrleta

Škriet je jedna od rijetkih sorta vinove loze u kontinentalnoj Hrvatskoj za koju se sa velikom sigurnošću može reći da je autohtona. Ono što za sada nije sigurno je li sorta ovdje nastala ili je davno donesena na ovo područje, no poznato je da je, osim na području moslavačkog vinogorja, nema u značajnijoj mjeri. Budući je je razvoj vinarstva vrlo uspješan u ovom kraju i da je upravo Moslavina prepoznatljiva po uzgoju vina i vinogradima, te imajući u vidu vrijednost autohtone sorte, škrleta, koja ovdje uspijeva, u organizaciji općinske Turističke Zajednice, a na inicijativu Ureda načelnika, te samnih vinara uzgajivača sorte škriet u Popovači se održava "Večer Škrleta" u svrhu promoviranja i upoznavanja istoimene sorte vina. Kroz ovu manifestaciju vina, posjetiteljima svoj škriet kao autohtonu sortu vina predstavljaju vinarije: Belajec, Cvanciger, Florijanović, Kosovec, Miklaužić, Prpić, Trdenić i Tušek, kao i članovi popovačke Udruge "Škriet".

Budućnost na rubu močvare

Regionalna manifestacija Matice hrvatske Kutina, Povjerenstva u Popovači s ciljem obilježavanja *Svjetskog dana vlažnih staništa* u selima uz rub Parka prirode Lonjsko polje, svake nas godine ponovo podsjeća na očuvanje i suživot uz močvaru, prirodno vrelo biološke raznolikosti te odgovornost svakog mještanina i stanovnika županije za brigu i zaštitu tog prirodnog bogatstva.

PUP – Proljeće u Popovači

Od festivala tamburaške glazbe do kulturne manifestacije PUP ove godine broji svoju 18. obljetnicu održavanja. Okuplja tamburaške sastave s područja županije, ali i ostatka Hrvatske te iz susjednih zemalja, a organizator je Tamburaški orkestar 'Ratimir Joža Prosoli'.

Božić u Popovači

Božić u Popovači odnosno vrijeme Adventa također je postala tradicija, uz božićne sajmove na kojima se prodaju domaći, izvorni proizvodi i gdje se odvijaju razni kulturni i zabavni događaji. Primjerice, redoviti *Božićni koncerti* uz nastupe poznatih osoba, otvorenja likovnih izložba sa sakralnom tematikom te nastupi KUD-ova i mažoretkinja.

Ostale značajne manifestacije tijekom godine u Općini Popovača

Dani meda	Kup djece i mladeži 'Antun Brlaković'
PUK - Popovački urnebesni karneval	Obilježavanje Međunarodnog praznika rada na Trgu
Susreti prijatelja u Osekovu	Sveta Ana u Osekovu
Veliki Petak u Popovači	Zlatni glas Moslavine u Strušcu
Marijanski susreti Potok (Velika Gospa)	Tradicionalno obilježavanje Vincekova
Susreti na rijeci Lonji	Nikolinje, Potok
Moslavačko proljeće u Strušcu	Martinske večeri u Donjoj Gračenici
Antunovo u Voloderu	Lipanski susreti, Gomja Gračenica
Blagdana sv. Florijana Osekovo	Obilježavanje „Mjeseca hrvatske knjige“

Sportska dostignuća i različitost rekreativnih sadržaja

Raznoliki su sportski interesi klubova i pojedinaca u Općini Popovača. Rezultati i dugogodišnji angažman u razvoju sporta te posebno upornost i trud pojedinaca sportaša i trenera koji djeluju u Popovači, rezultiraju velikim uspjesima kako na domaćoj tako i na međunarodnoj sceni. Naj zastupljeni sport u općini je nogomet, koji okuplja više od 600 sportaša u deset klubova. Tako se po velikim sportskim dosegima posebno ponosi Kickboxing klub Moslavac, mladi plivači iz Popovače (članovi Plivačkog kluba Sisak Janaf), Rukometni klub Moslavac te brojni nogometni klubovi s područja naše Općine koji zajedno sa ribolovnim, kuglačkim, streljačkim, motociklističkim klubovima i društvima, njih ukupno 18, djeluju u okviru Zajednice športskih udruga Općine Popovača. Povodom Dana Općine, Zajednica športskih udruga svake godine dodjeljuje nagrade i priznanja najuspješnijim sportašima i djelatnicima u sportu odnosno sudionicima održanih športskih natjecanja s područja Općine. Od ostalih sportskih i rekreativnih sadržaja treba napomenuti brojne rekreacijske aktivnosti raznih klubova, udruženja i privatnih osoba pa se tako tijekom godine odvijaju treninzi mažuretkinja, vježbe joge, pilatesa, treninzi tenisa, a odnedavno u našoj sredini djeluje i privatna teretana.

Veće športske manifestacije

Susreti branitelja Hrvatske "Voloder"

Memorijalni teniski turnir parova "Josip Grgić- Joso"

Konjaničkog maraton arapskih konja (Udruga uzgajivača arapskih konja)

Moslavine iz Volodera)
Općinski kup u lovu ribe na plovak
Memorijalnog malonogometnog turnira braniteljskih udruga
Memorijalni turnir u gađanju glinenih golubova „Ivan Šerbetski Šerbo“
Memorijal "Slavko Ilčić- Ćiro"
Memorijalni nogometni turnir "Golubić- Grlać- Bahlen"
Turnir u mini rukometu
Tradicionalni srpanjski nogometni turnir u Gornjoj Gračenici
Memorijalni nogometni turnir „Rošin- Želježić“ u Strušcu
Memorijalni nogometni turnir „Spomen braniteljima“

Vatrogasna zajednica Općine Popovača

VZ Općine Popovača djeluje već 19. godina okupljajući 14. Dobrovoljnih vatrogasnih društava na kojima se temelji provedba Plana zaštite od požara s naglaskom na tri stožerna društva u Popovači, Strušcu i Donjoj Gračenici. Vatrogasna zajednica Općine Popovača pokriva površinu Općine od 219 četvornih kilometara odnosno oko 12.000 stanovnika i to sa 220 interventnih vatrogasaca, devet navalnih vozila, dvije autocisterne, 12 kombija za prijevoz ljudi i opreme, jednim vozilom predviđeno za tehničke intervencije, jednim za servis aparata, dva zapovjedna vozila i s jednim vozilom Zajednice. Među navalnim vozilima imamo dva novija, u Strušcu i Donjoj Gračenici koje je kupljeno prošle godine. Sekcija mladih vatrogasaca odgaja i uči mlade naraštaje kako se obraniti od požara, a svoje znanje demonstriraju i odmjeravaju s vršnjacima u tradicionalnom Kupu djece i mladeži 'Antun Brlaković' koji se organizira svake godine.

TURISTIČKA PONUDA OPĆINE POPOVAČA- NAJZNAČAJNIJE TOČKE

Turističke prednosti i snage turizma Općine Popovača uglavnom se nalaze u potencijalima koji su pretpostavka za razvoj kontinentalnog turizma. Od turističkih prednosti popovačkog kraja mogu se istaknuti klimatske pogodnosti i konfiguracija terena, nizinskog i brdovitog vinogradarskog kraja na obroncima Moslavačke gore, prirodne ljepote i raznolikost krajobraza, bogatstvo turistički zanimljive flore i faune u okruženju Lonjskog polja, raspoloživost ekološki zdravoga zemljišta, seoska imanja i trijemovi, stare vodenice, poljski putevi i staze, raspoloživost zemljišta za turističku izgradnju te dobra prometna povezanost koji su glavni preduvjeti za kvalitetan napredak u pogledu razvoja turizma na ovom području.

Mali trijem– tradicijska i umjetnička baština na jednom mjestu

Likovno društvo "Moslavački krug" Popovača osnovano je 1996. godine s ciljem okupljanja slikara i ljubitelja slikovnog stvaralaštva sa područja naše Općine ali i šire. Brojne izložbe i kolonije demonstracija su zanimljivih talenata, ali i strasti prema likovnoj umjetnosti i stvaranju. Svoje uporište i inspiraciju pronalaze u moslavačkom krajoliku i tradiciji, ali u vrhunskom likovnom izričaju i nasljeđu Zorke Sever, poznate popovačke slikarice, pjesnikinje, kolekcionarske i kulturne djelatnice svoga vremena (1894.-1973.) Budući da je kulturno nasljeđe i etnobaština Zorke Sever koja je sadržana u čak 1709. njenih djela dokaz impresivnog umjetničkog rada i djelovanja na ovom području, projekt „Tradicijska okućnica" u centru Popovače, koji predstavlja primjerak tradicijske baštine – obnovljeni trijem koji su pokrenuli članovi Moslavačkog likovnog kruga, idealno je tradicijsko i muzejsko okrilje koje njenu ostavštinu u 83. izložka može pokazati i sačuvati za buduće naraštaje. Darovana ostavština sastoji se od umjetničkih djela, uporabnih i dekorativnih predmeta, te etnozbirke. Zavičajna zbirka *Malog trijema* sadržava dokumente prošlosti i stvaralaštva o narodnim nošnjama, predmetima, djelima slikara Moslavačkog kruga koji se okupljaju u likovnim kolonijama od osnutka do danas.

ŽUPNE CRKVE - tradicijsko kulturna baština vjerskog i duhovnog života

Crkva sv. Alojzija Gonzage (Popovača) U središtu mjesta Popovača nalazi se crkva Sv. Alojzija Gonzage. Proučavajući povjesne činjenice, gotovo je nevjerojatno koliko je dugo „grad“ Popovača čekala izgradnju crkve u svom mjestu. Napokon je 1936. godine pod krov stavljena nova crkva u starohrvatskom stilu, „Mala katedrala“ zahvaljujući inicijativi mještana i naporima *Društva za gradnju crkve u Popovači* i njegovog Upravnog odbora.

Crkva sv. Antuna Padovanskog (Voloder) Ne čudi da su se do izgradnje crkve u svom mjestu, Popovčani uglavnom priključivali Voloderskoj župi. Crkva sv. Antuna Padovanskog u Voloderu sagrađena je 1963. godine u neogotičkom stilu, posvećena Sv. Antunu Padovanskom, zaštitniku župe i sela Voloder. Ima poligonalno zaključeno svetište, dvije bočne kapele i uz glavna pročelja - zvonik. Znamenitosti ove crkve su gotska krstionica s kipom sv. Ivana Krstitelja i gotska propovjedaonica, slika *Pohoda Marijina* (platno) te mehaničke orgulje iz 1963. godine.

Crkva svete Ane (Osekovo) Župa Osekovo jedna je od najstarijih i 1699. godine bila je prva obnovljena nakon oslobođenja od Turaka. Današnja crkva Sv. Ane vrlo je jednostavna, jednobrodna građevina dvoranskog tipa, dok je unutrašnjost bogato ukrašena (fresco seco – svježe suho) slikama, oltarima i propovjedaonicom. Zbog toga što je najstarija u Moslavini zovu je i majkom svih crkava. Za vrijeme vladanja Josipa II (1780.-1790.), a za župnikovanja Sigismunda Radičevića crkva je dobila glavni oltar, a

tu su i dva bočna oltara od kojih je jedan posvećen sv. Roku, a drugi sv. Josipu. Propovjedaonica je najstariji dio crkvenog inventara. Oltar posvećen sv. Ani resi kompozicijski sklad prepoznatljive kasnobarokne provenijencije. Razdoblje rokoka koje se približava klasicizmu čini da dekorativni štih slabi. Raspored skulptura na oltaru postavljen je simetrično u odnosu na centralnu kompoziciju slike uz zanimljivu scenografiju gdje se, odozgo prema dolje, odgoneta reducirana radnja u nebeskoj hijerarhiji te je skulpturom ispričan biblijski tekst.

Crkva svetog Ivana Krstitelja (Gornja Jelenska) Današnja župna crkva počela se graditi 1756. godine na temeljima nekadašnje kapele. Crkva je kasnobaroknog stila i ima jednu lađu. U unutrašnjosti su četiri oltara, a glavni je posevećen sv. Ivanu Krstitelju. Glavni oltar je podignut 1778. godine, a apobočni su podignuti 1763. godine. Izrađeni su od drveta, također u asnobaroknom stilu.

Kapela svetog Fabijana i Sebastijana (Donja Gračenica) Devet kilometara jugoistočno od Popovače, u Donjoj Gračenici, nalazi se Kapela sv. Fabijana i Sebastijana - autentičan i rijedak sačuvani primjer moslavačkog drvenog graditeljstva. Trostrani završetak kapelice pokriven je šindrom, iz strmoga krovišta glavnoga pročelja izdiže se tornjić. U kapeli je oltar iz 1718. godine. Na predoltarniku je naslikan sv. Sebastijan među buketima cvijeća.

Dvorci i kurije Erdödy, povijesna prepoznatljivost popovačkog kraja

Poznati dvorci i kurije Erdödy u kojima je smještena *Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“* između svojih zidina, kroz humanitarno djelovanje danas, čuvaju bogatu povijest obitelji Erdödy te povijest moslavačkog puka. Sagrađeni dvorci i danas svjedoče o važnosti „grada Moslavine“ i predstavljaju bogatu kulturno tradicijsku baštinu popovačkog kraja, koja se kroz prizmu povijesti, već desetljećima ogleda u praktičnoj funkciji sva tri dvorca bolnice.

Nalazište praslona i nosoroga u Gornjoj Jelenskoj

U napuštenom rudniku gline u Gornjoj Jelenskoj nalazište je praslona i nosoroga, a ovdje počinju i brojne trekking i biciklističke rute. Pitoma priroda, neponovljivi pejzaži te ostaci građevina starih čak 7 ili 8 stoljeća izvanredna su pozivnica zaljubljenicima u prirodu i u neka davna, povjesna vremena. Vrijedi posjetiti srednjovjekovne utvrde *Moslavina, Jelengrad, Košutagrad i Garićgrad*; vrhove *Mjesec* (354 m) i *Humku* (489 m), *Kaluđerov grob, Belu crkvu, Marić gradinu...*

Jelengrad

Prema postojećim podacima izgrađen je u drugoj polovici 13. stoljeća, u vrijeme kad je čitav moslavački posjed bio u vlasništvu porodice Makarijevića. Kasnije su vlasnici bili Čupori Moslavački, zatim Bakaczi de Erdody. U drugoj polovici 16. stoljeća pao je u ruke Turaka. Nakon toga je prepušten

propadanju i nije više nikad obnavljan. Dužina mu je oko 65 m, a širina od 13 do 15 m. Ulaz je bio s jugoistočne strane, vjerojatno preko pokretnog mosta. Vanjski zidovi su debeli do 2 m, a visine na mjestima do 8 m. Pregradnih zidova nema. Postoje ostaci kapelice, ulaza u podzemlje, stepenica za gornji kat, prozora i puškarnica. Ostaci starog grada Jelengrada nalaze se na šumovitom brežuljku, na uzvisini (oko 300 m n.v.) s desne strane potoka Jelenka u blizini sela Gornja Jelenska. Do Jelengrada se može doći planinarskim stazama od Moslavačke Slatine, Pleterca ili Podgarića. Najkraći prilaz je od makadamske ceste koja dolazi iz Gornje Jelenske (2 km od asfaltne ceste), preko koje prolazi planinarski put od Kaluđerovog groba prema Jelengradu.

Rimski kompleks Ciglenice u Osekovu

Rimski arheološki lokalitet Ciglenice nalazi se u Osekovu, s južne strane autoceste Zagreb-Lipovac. Radi se o ostacima većeg kompleksa objekta iz rimskog carskog razdoblja (2.st. poslije Krista i kasnije). Raskošan objekt bio je opskrbljen dovodom vode, a očuvan je i kanalizacijski odvod u dužini većoj od 20 m. O raznolikosti i bogatstvu svakodnevnog života, kao i aktivnostima žitelja ovog kompleksa, govore pokretni arheološki materijali. Osobito su brojni ulomci keramičkog posuđa, a pronađeno je i puno predmeta od željeza (čavala, okova) i olova (amornih nakupina ili npr. robnih markica). Posebno su zanimljivi i lijepi primjerci nakita od zlata (prsten i naušnice), srebra (prsten), bronce (fibula) i kosti (ukosnice, žetoni za igru).

Sportsko – rekreacijski turizam i perspektive

Sportsko-rekreacijski turizam Popovače može se razvijati kroz aktivnosti i rad lovnih udruga koje čuvaju, zaštićuju, uzgajaju, love i koriste divljač, gospodare lovištima i omogućavaju članovima organiziran lov kao športsku i rekreacijsku aktivnost. Osim što unaprijeđuju lovstvo, one poduzimaju mjere sprječavanja nezakonita lova, spašavaju divljač prigodom elementarnih nepogoda, potiču aktivnosti u svrhu širenja lovne kulture, lovne kinologije, ornitologije, zaštite prirode i okoliša što uspješno i čine organiziranjem tečajeva, seminara i predavanja, izložbama lovačkih trofeja, smotrama i utakmicama lovačkih pasa i organiziranjem lovačko streljačkoga natjecanja. Ribolovnim se udrugama na gospodarenje daju lokalni ribolovni vodotoci te one, uz Hrvatske vode, sukladno ribičkome modelu, imaju vodeću ulogu prigodom osmišljavanja različitih sadržaja komercijalne eksploatacije popovačkih ribolovnih resursa.

Ruralni i eko turizam

Općina Popovača je područje koje raspolaže prirodno ambijentalnim, materijalnim i gospodarstvenim resursima za razvoj ruralnoga turizma. Gotovo da i nema dijela općine u kojem se većina obitelji ne bi mogla baviti nekim oblikom ruralnoga turizma. Privatna seoska imanja, vinarije, kleti i ugostiteljska ponuda te pozicija i važnost Lonjskog polja nude beskorančne mogućnosti za raznovrsne sadržaje koji se baziraju na samoodrživosti prirodnih resursa, proizvodnji prirodnih proizvoda i raznim drugim oblicima aktivnog eko turizma.

Ostali turistički lokaliteti i atrakcije

Seosko imanje Bistrički, Osekovo

Seosko imanje obitelji Petters, Voloder

Seosko imanje Sambolek,

Vinarija Florijanović, Potok

Vinarija Miklaužić,

Vinarija Trdenić,

Vinarinja Prpić Voloder,

Vinarija i etno kuća Tušek,

Etno soba "Potočanka"

Etno soba "Stjepan Šajnović", Osekovo

Moslavačka klet Voloder

USTANOVE OPĆINE POPOVAČA

Dječji vrtić Popovača

Dječji vrtić Popovača javna je predškolska ustanova čija je osnovna djelatnost skrb o djeci predškolske dobi od navršene godine dana do polaska u osnovnu školu. Vrtić je započeo s radom 1973. godine pod upravom OŠ Popovača. Stupanjem na snagu novog Zakona o predškolskom odgoju vrtić se odvaja od škole i njegov osnivač postaje Općina popovača. Općina imenuje ravnatelja i svoje predstavnike u Upravno vijeće vrtića, te vrtić započinje s radom 01.01.1999. godine kao samostalna javna ustanova. Danas Dječji vrtić djeluje na dvije lokacije. Centralni objekt nalazi se u Popovači, na adresi Alojzija Stepinca 3, u kojem boravi 7 odgojnih skupina. Područni objekt nalazi se u Voloderu, Trg sv. Antuna, u kojem boravi jedna odgojna skupina. Sveukupno u vrtiću boravi 176-ero djece. Osim

primarnog programa, provodimo program predškole u tri odgojne skupine, u koji je uključeno 67-ero djece. Ispred Dječjeg vrtića Popovača s ponosom se vije zelena zastava pripadnika Međunarodnog Eko vrtića.

Knjižnica i čitaonica Popovača

Noviji podaci koji se koriste kao činjenice u obilježavanju rada i postojanja Knjižnice, datiraju iz 1952.godine kada je društvo Seljačka sloga, kao posljedicu snažnijeg knjižničarskog djelovanja u 20. stoljeću, osnovalo Knjižnicu i čitaonicu. Tada su se knjige većinom nabavljale donacijama privatnih knjižnica mještana i novcem koji je sakupljen na društvenim zabavama. Prvotno smještena u privatnoj kući, knjižnica je okupljala zainteresirane čitače, a poslove knjižničara obavljao je umirovljenik. No, taj napor nije se dugo održao, sve do 1965. godine kada je osnovano Narodno sveučilište Kutina u čijem sastavu djeluje do 01. travnja 2006. godine. Knjižnica započinje svoj put razvoja sa početnim fondom od oko 2000 knjiga, a danas je fond dosegao broj od 18.927 knjiga. Struktura fonda mijenja se 1995., točnije 15. lipnja, kada je u zasebnom prostoru knjižnice formiran Odjel za djecu. Od 2001. godine sustavno se radi na preseljenju knjižnice u novi, veći prostor. Od tada pa sve do preseljenja u kolovozu 2005. godine ulažu se sredstva u prostor koji je tri puta veći od dotadašnjeg (278 m²). Svečano otvorenje upriličeno je 20. listopada 2005. godine. Knjižnica postaje samostalna ustanova 01. travnja 2006.

Danas Knjižnica broji oko 1700 članova, 21.235 jedinca knjižnične građe, te tjednu otvorenost od prosječno 53 sata. Nositelj je velikog broja kulturno-edukacijskih aktivnosti za sve uzraste, posebice djecu i mlade, pa na godišnjem planu ostvaruje 70-tak događanja i kazališnih predstava što daje velik doprinos kulturnom identitetu općine Popovača.

Važnije ustanove, gospodarski subjekti i objekti na području Općine Popovača

1. Općina Popovača	5. Komunalno poduzeće Moslavina d.o.o. Vodocrpilište i prerada vode Ravnik
2. Osnovna škola Popovača sa područnim školama Osekovo, Potok, Stružec, Gornja Jelenska, Voloder, Donja Gračenica i Gornja Gračenica	6. Hitna medicinska pomoć Popovača
3. Dječji vrtić Popovača sa ispostavom u Voloderu	7. Matični ured Popovača
4. Knjižnica i čitaonica Popovača	8. Ured za prostorno uređenje i graditeljstvo SMŽ ispostava Popovača
5. Dom zdravlja Kutina Ispostava Popovača	9. HEP Elektra Kríž, Pogon Popovača

10. HŽ kolodvor Popovača
11. Autobusni kolodvor Popovača
12. FINA sjedište Popovača
13. HRVATSKE POŠTE Poslovnica Popovača
14. HRVATSKE POŠTE Poslovnica Voloder
15. NET televizija Voloder
16. HRVATSKE ŠUME Šumarija Popovača
17. Veterinarska stanica Popovača
18. Veterinarska stanica Stružec
19. Privredna banka Zagreb, Poslovnica Popovača

20. Javna ustanova Park prirode Lonjsko Polje
21. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima SMŽ
22. Zavod za zapošljavanje Kutina, Ispostava Popovača
23. Župa sv. Alojzija Gonzage Popovača
24. Župa sv. Antuna Padovanskog Voloder
25. Župa sv. Ane Osekovo
26. Župa sv. Ivana Krstitelja Gornja Jelenska
27. Turistička zajednica Općine Popovača
28. Auto škola 'Zeleni Znak'

INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST OPĆINE POPOVAČA

Temelj gospodarskog razvitka, životnog standarda čine mogućnosti korištenja energenata i komunalnih usluga. Općina Popovača je uložila znatna sredstva za izgradnju komunalne infrastrukture na području cijele općine. Uz vlastita sredstva, uložena su i sredstva Hrvatskih voda, županije i ministarstava u izgradnju cesta, pješačkih staza, vodovoda, odvodnje, plinske instalacije, elektro i telekomunikacijske mreže. Mjesto Popovača u potpunosti ima izgrađenu komunalnu infrastrukturu što daje osnovnu karakteristiku gradskog prostora.

Komunalna infrastruktura- prometnice

Općina Popovača gospodari sa 120 km cesta od kojih je 70% asfaltnih. U prethodnoj godini izgrađena su dva kružna toka te semaforizirano raskrižje čime je povećana prometna sigurnost u Popovači. Rekonstrukcijom ŽC3124 Popovača- Kutina znatno je povećana kvaliteta i sigurnost prometovanja na prometnici s najvećim brojem vozila budući se radi o paralelnoj cesti sa auto- cestom.

U prethodnih 10 godina izgrađeno je 10 km pješačko- biciklističkih staza kojima su povezana sva mjesta sa Popovačom, te omogućena sigurnost pješaka i biciklista. Općina Popovača obnavlja trgove u Popovači čime će unaprijediti uvjete kretanja užim centrom Popovače, očuvati povijesne

vrijednosti te uljepšati izgled samog mjesta. Značajna sredstva ulažu se u izgradnju i održavanje Vinskih cesta kao najosnovniji preduvjet razvitka turizma.

Vodoopskrba

Na prostoru Općine Popovača nalazi se vodocrpilište Osekovo i Ravnik iz kojih se vrši opskrba pitkom vodom susjednih općina i gradova. Kapacitet vodocrpilišta je 200 l/s.

Općina Popovača izgradila je vodovodnu mrežu u dužini od 58 km, čime je osigurala priključak na vodu za 90% kućanstava. U tijeku su radovi na izgradnji dvaju vodovoda u dužini od 12 km, čijim će se završetkom osigurati voda za sva mjesta u Općini Popovača. Velike količine kvalitetne pitke vode omogućavaju razvoj poljoprivrede i korištenje vode u industrijske svrhe. U tijeku je i provedba pilot projekta navodnjavanja voćnjaka i povrtlarskih površina.

Odvodnja i pročišćivači otpadnih voda

Odvodnja je najmanje izgrađena komunalna infrastruktura na prostoru Općine Popovača. Mogućnost priključka na kanalizaciju omogućena je za 4000 stanovnika općine, u naseljima Popovača i Voloder. U 2012. godini započela je izgradnja pet odvodnih sustava ukupne dužine 22 km. Završetkom projekata kanalizacije Popovača- Potok, Zagrebačke ulice u Voloderu, ulice Bana Jelačića i Mikulanice, osigurat će se priključak na kanalizaciju za 60% stanovnika Općine Popovača. Zbog zaštite vodocrpnog područja Hrvatske vode su uložile znatna sredstva u izgradnju kanalizacijskog sustava. Općina Popovača je izradila projekt pročišćivača otpadnih voda Potok, čija realizacija se planira iz sredstava fondova EU.

Telekomunikacija

Telekomunikacijski sustav zadovoljava potrebe građana. Ulaganjem operatera u nove optičke kablove omogućena je kvalitetnija i brža usluga.

Elektroopskrba

U proteklom razdoblju Općina popovača sa HEP-om je izvršila izmještanje svih nadzemnih vodova u podzemne na užem prostoru središta Popovače. Izgradnjom prstena srednjenaponske mreže oko Popovače omogućeno je napajanje iz više pravaca, čime je gotovo izbjegnuto nestanak el.energije u Popovači. Općina Popovača pokrivena je električnom mrežom na cijelom prostoru. U poduzetničkim zonama osigurane su dovoljne količine električne energije za buduće potrebe (5 MW).

Općina Popovača vrši zamjenu živinih žarulja javne rasvjete sa led svjetiljkama, čime smanjuje potrošnju električne energije i svjetlosnog onečišćenja okoliša.

Plinoopskrba

Pokrivenost plinoopskrbe na prostoru Općine Popovača iznosi 82%. Općina je u proteklom razdoblju izvršila zamjenu čeličnih cijevi plinoopskrbe sa polietilenskim, čime su znatno smanjeni gubici u mreži i povećana sigurnost. Sigurnu opskrbu plinom garantira neposredna blizina podzemnog skladišta plina Okoli.

Društvena infrastruktura

Općina Popovača gospodari zgradama u vlasništvu, a odnose se na društvene domove (u svim mjesnim odborima), zgradama vrtića, knjižnice, svlačionicama nogometnih klubova, spomenicima kulture, mrtvačnicama, vatrogasnim domovima.

U tijeku je izgradnja nove osnovne škole u Popovači u sklopu koje se gradi sportska dvorana koja će omogućiti rad i natjecanje udrugama vezanima za dvoranske sportove. Vrijednost investicije iznosi 54 milijuna kuna, koje zajedno financiraju SMŽ i Općina Popovača.

Sa ministarstvom kulture započeti su radovi na istraživanju utvrde Jelengrad i nalazišta Ciglenica. Općina Popovača izdvaja značajna sredstva za sanaciju sakralnih objekata te je u 2012. godini obnovila četiri kapele u Ciglenici, Donjoj Jelenskoj, Potoku i Strušcu.

OPĆINA POPOVAČA U DOMOVINSKOM RATU

Općina Popovača i njeni stanovnici dali su veliki doprinos u Domovinskom ratu. Iako prostor općine Popovača ni u jednom trenutku nije bio teritorijalno okupiran od velikosrpskih osvajača, Domovinski rat ostavio je neizbrisiv trag na život i ljude Općine Popovača. Neposredna ugroženost 1991. godine od snaga JNA koji su djelovali na prostorima općine, te okupacija Zapadne Slavonije, Banije i Pounja uz svakodnevne uzbune i tužnju granata, potaknula je mnoge građane općine da se uključe u aktivnu obranu Republike Hrvatske i zaustave nadiranje neprijatelja sa svih strana. Uz osnivanje Civilne Zaštite i naoružavanje stanovništva, velik broj građana općine odlaze kao dragovoljci

diljem ratišta u Republici Hrvatskoj. Najveći dio branitelja odlazi u policijske postrojbe te kao pripadnici 125. brigade HV-a i 56. Samostale bojne HV- a. Veliku hrabrost i uspjehe u zaustavljanju neprijatelja na zapadno- slavonskom bojištu 1991. godine ostvarile su grupa HOS-a "COBRE" i samostalna grupa "FENIKS" sastavljeni od popovačkih bojovnika, uz žrtve poginulih i ranjenih pripadnika. Uz aktivno učešće u obrani, građani i gospodarstvo općine dali su velik doprinos u pružanju logističke potpore, proizvodnji za potrebe Hrvatske vojske te zbrinjavanju velikog broja izbjeglica sa okupiranih područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Kao branitelji građani općine Popovača branili su Hrvatsku na svim bojištima, te sudjelovali u oslobodilačkim akcijama Bljesak i Oluja. S područja Općine u Domovinskom ratu život je položio 21 hrvatski branitelj, od posljedica rata umrlo je ili izvršilo suicid 14 branitelja, a status HRVI-a ima 319 branitelja. Doprinos u obrani Domovine nije se potvrdio samo vojnom organizacijom za koju je djelovala i časnička škola s nastavom u KPD „Lipovica“, već i iznimnom logističkom potporom od pruženih zdravstvenih usluga Neuropsihijatrijske bolnice 'Dr. Ivan Barbot' do INA- Naftaplina te pojedinačnih akcija privatnih tvrtki. Prihvaćanje prognanika i izbjeglica uz primjerenu skrb obitelji koje su im pružale utočište posebno je izraženo i kroz osiguravanje smještaja u zgradi nekadašnje škole u Voloderu. Općina Popovača odaje dužno poštovanje svojim herojima, kroz brigu za njihove obitelji, pomoć braniteljima u rješavanju stambenih i egzistencijalnih potreba, te podizanje spomen obilježja i obilježavanje godišnjica. Kroz povijest stanovnici ovih krajeva uvijek su bili spremni braniti svoj dom što dokazuju mnoga obilježja koja simboliziraju nepokorenost.

Interese braniteljske populacije na području Općine Popovača danas zastupa sedam ogranaka udruga proisteklih iz Domovinskog rata:

- Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Ogranak Popovača
- Udruga 'Branitelji Hrvatske' Ogranak Voloder
- Udruga Branitelji Hrvatske Ogranak Donja Gračenica
- Udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Općine Popovača
- Udruga dragovoljaca Domovinskog rata Ogranak Popovača
- Udruga roditelja poginulih hrvatskih branitelja
- Udruga specijalaca RIS Ogranak Popovača

ZAKLJUČAK

Kroz povijest Popovača je uvijek bila središte gospodarskih, kulturnih i političkih zbivanja. Smještena u srcu Moslavine s prekrasnim krajolikom, bogatstvom prirode oduvijek je privlačila ljude da dođu i ovdje zasnuju svoj dom. Popovača je naseljavana iz svih krajeva Hrvatske te susjednih zemalja, tako da spada u multietničku zajednicu.

Vrijednim i marljivim radom stvorena su mnoga gospodarska i kulturna dobra, koja Općinu Popovača svrstavaju u sam vrh razvijenosti i gospodarskog razvitka na nivou Republike Hrvatske. Trud i rad građana očituje se i na prihodima općinskog proračuna koji omogućava unapređenje standarda življenja što je rezultiralo i konstantnim porastom broja stanovnika Općine Popovača. Poboľšanje standarda življenja vidljivo je i kroz ispoljavanje visoke ekološke svijesti građana koji vode brigu o izgledu svoga životnog prostora. Po svom izgledu Popovača se promjenila na svakom koraku, pa možemo reći da naselje Popovača već potpuno izgleda kao gradska sredina. Razvitak Općine Popovača zapažen je i od strane drugih institucija, pa je tako Źupanijska skupština Sisačko-moslavačke Źupanije svojom preporukom potaknula vodstvo Općine Popovača da pokrene inicijativu za stjecanje statusa kojeg, uvjereni smo, u potpunosti zasluŹuje.

Budući da Općina Popovača zadovoljava sve kriterije potrebne za jedan grad, a na temelju brojnih argumenata analiziranih u ovoj studiji, Općinsko vijeće Općine Popovača donosi zaključak o pokretanju postupka za utvrđivanje statusa budućeg grada Popovača, čime će biti nagrađeni svi građani naše Općine.

LITERATURA (izbor)

Adamček, Josip (1980): Agrarni odnosi u Hrvatskoj od 15. do 17. stoljeća, Zagreb: Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Odjel za hrvatsku povijest: Liber

Bedić, Marko (1973): 60 godišnjica Hrvatske vinarske zadruge moslavačkih vinogradara : Voloder, 1913-1973, Zagreb: Zvijezda; Voloder: OOUR "Moslavačko vinogorje"

Bedić, Marko (1986): Iz prošlosti Osekova, INA Vjesnik Naftaplina, XIII/1986., br. 276-277, 16.8.1986.

Bedić, Marko (1998): Naselja Moslavine : od najstarijih pisanih naziva do danas, Kaj, 31 (1); str. 37-52.

Bedić, Marko (2001): Četiri dvorca obitelji Erdody u Moslavini, Kaj, 34 (3); str. 71-84.

Bedić, Marko (2007): Popovača : prilog poznavanju postanka i naseljenosti, Kaj, 40 (4-5); str. 145-161.

Beleta, Stjepan (1988): Nogometni klub Moslavac, Popovača : 1933. - 1988., Popovača: Nogometni klub Moslavac

Beleta, Stjepan (1992): Drevna Moslavina (prilog poznavanju povijesti Moslavine), Muzejski vjesnik, 15; str. 85-86.

Beleta, Stjepan (1992): Društveno-gospodarski odnosi u Moslavini od XVII. do početka XX. stoljeća, Zbornik Moslavine, 2; str. 41-56.

Beleta, Stjepan (1998): Život i djelo Zorke Sever, Popovača: Poglavarstvo općine

Beleta, Stjepan (1998): Šume Moslavačke gore, Zbornik Moslavine, 4; str. 47-56.

Bilić Prcić, Marija (1995): Povijest crkve u Popovači prema zapisima Ivana Vinceka, Popovača: Općinsko poglavarstvo Popovača

Bobovec, Ana (2002/2003): Arheološka topografija područja općina Popovača i Velika Ludina, Zbornik Moslavine, 5/6; str. 13-24.

Bobovec, Ana (2008): Rimski kompleks Ciglenice u Osekovu : otkrivene tajne zlatnog doba Moslavine, Kutina: Muzej Moslavine

Božić, Damir (1996): Pregled patologije svinja na području veterinarske ambulante Popovača od 1991.-1994. magistarska rasprava, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za opću patologiju i patološku morfologiju

Buturac, Josip (1930): Žiteljstvo u Moslavini, Hrvatska straža, II/1930., Božić 1930., br. 293, str. 9-10.

Buturac, Josip (1941): Moslavačke crkve u 18. stoljeću, Katolički list, IIXC/1941., br. 37, Zagreb 18.9.1941., str. 433-436.

Buturac, Josip (1944): Popis župa Zagrebačke biskupije od 1334., Zbornik Zagrebačke biskupije, str. 409.-454.

Buturac, Josip (1984): Popis župa Zagrebačke biskupije 1334. i 1501., Starine, CIX/1984., str. 43-107.

Crnko, Josip, Krušlin, Željko (1998): Vodič ekskurzije kroz Moslavačku Goru. Hrvatsko geološko društvo, Zagreb

Crveni popis ugroženih biljaka i životinja Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 2004.

Čačić, Mato, Kolarić, Slaven, Kolarić, Mirjana (2009) Rodoslovlja hrvatske autohtone pasmine konja Hrvatski hladnokrvnjak 2008. = Genealogy of dam line of Croatian autochthonous horse Breed Croatian coldblood 2008., Popovača: Središnji savez udruga uzgajivača Hrvatskog hladnokrvnjaka

Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša (1999): Pregled stanja biološke i krajobrazne raznolikosti Hrvatske sa strategijom i akcijskim planovima zaštite. DUZPO, Zagreb

Hirc, Dragutin (1902): Moslavina - Putne uspomene, Prosvjeta, X/1902, br. 7-10, Zagreb, 1902., str. 217-219., 242-247., 271-275., 315-319.

Hlevnjak, Branka, Sever-Sigilhuber, Višnja (2008): Zorka Sever : slikarstvo 1910. – 1973., Kutina: Muzej Moslavine

Holcer, Draško (1995): Sisavci Lonjskog polja. Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet-biološki odjel, Zagreb

Janev Hutinec Biljana, Kletečki Eduard, Lazar Bojan, Podnar Lešić Martina, Skejić Jure, Tadić Zdravko, Tvrković Nikola (2006): Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Klaić, Vjekoslav (1985): Povijest Hrvata, Zagreb: Nakladni zavod MH

Kovač, Marina (2004/2005): Sedamdeset godina Neuropsihijatrijske bolnice Dr. Ivan Barbot u Popovači, Zbornik Moslavine, 7/8; str. 325-331.

Kovačević, Dražen (1993): Zagrebački biskup Demetrije II. Čupor Moslavački, Moslavački list, br. 1096-1098.

Kovačević, Dražen (1998): Đuro Szabo - o starinama u Moslavini, Zbornik Moslavine, 4; str. 99-110.

Kovačević, Dražen i suradnici (1999): Župa sv. Ane, Osekovo, Osekovo: Župni ured

Kovačević, Dražen (ur) (2002): Gornja Jelenska, Zagreb: Ceres; Gornja Jelenska: Mjesni odbor Gornje Jelenske

Kovačević, Dražen (2002/2003): Nemiri u Moslavini nakon osnivanja Države Slovenaca, Hrvata i Srba, Zbornik Moslavine, 5/6; str. 76-119.

Kožul, Stjepan (2006): Dvorac Moslavina : dušobrižna služba u Zemaljskom zavodu za slijepce i Invalidskom domu u dvorcu Moslavina (1920.-1933.), i upravitelji novoosnovane župe Popovača (1945.-2006.), Tkalčić, 10 (10); str. 105-202.

Lambl, Dragutin (1867): Moslavina, *Gospodarski list*, XV/1867., br. 27, 28, 31, 32; str. 153-154., 159-161., 176., 179-181.

Martinović, Jakob (1997): Tloznanstvo u zaštiti okoliša, Državna uprava za zaštitu okoliša, Zagreb

Maruševski, Olga (2008): Popovača : iz arhiva sjećanja, *Kaj*, 41 (39); str. 111-122.

Matijašević, Alfred (2008): U sjeni parenice 10 godina djelovanja KUD-a Stružec, Stružec: KUD Stružec

Mitar, Mladen (ur) (2007): Barokna skulptura u Moslavini 18. st. Kutina: Muzej Moslavine

Morić, Sanja Poje, Miroslav, Vršek, Ines, Mustać, Ivan (2007): Uređenje zelenila unutar groblja Popovača, *Agronomski glasnik*, 69 (5); str. 401-413.

Moslavac, Slavica (1999): Narodna nošnja jugozapadne Moslavine : Osekovo : priručnik za rekonstrukciju nošnje, Zagreb: Hrvatski sabor kulture

Moslavac, Slavica (2005): Etnografska ostavština Zorke Sever, Kutina: Muzej Moslavine

Mrčela, Ivana (2012): Ekonomija zaštite okoliša Općine Popovača/ Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji/ Završni rad

Nikolić Toni, Topić Jasenka (2004): Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb

Obad Šćitaroci, Mladen, Bojanić Obad Šćitaroci, Bojana, (1998): Dvorci i perivoji u Slavoniji, Od Zagreba do Iloka, Zagreb: Šćitaroci

Pajanović, Dragutin, Valpotić, Franjo (1867): Zapisnik prve sjednice moslavačko-kutinske gospodarske podružnice, sazvane dne 28. Veljače 1867 u Popovači, *Gospodarski list*, XV/1867., br. 15, 11.4.1867., str. 91-93.

Pasarić, Dragutin (ur) (1995): Voloder : kulturno i gospodarsko naslijeđe, Zagreb: Mosta; Voloder: Voloderske jeseni

Pasarić, Dragutin (2005): Popovača usred Moslavine, Kutina: Spiritus movens

Pasarić, Dragutin (2006): 56. bojna - ponos Kutine, Kutina: Spiritus movens

Pasarić, Dragutin (2009): Lovstvo Kutine i okolice, Kutina: Spiritus movens

Pasarić, Dragutin (2010): Potok : selo moslavačke tradicije, Kutina: Spiritus movens

Pasarić, Dragutin (2009): Sveti Martin - zaštitnik Gornje Gračenice, Kutina: Spiritus movens

Pavičić, Stjepan (1968): Moslavina i okolina, *Zbornik Moslavine*, 1; str. 7-167.

Plešnik Sever, Ruža (2006): Odbljesci sjećanja : (autobiografski zapisi), Kutina: Spiritus movens

Poje, Miroslav, Morić, Sanja, Vršek, Ines (2009): Odabir biljnog materijala za uređenje zelene površine u Popovači, Glasnik zaštite bilja, 32 (69); str. 56-61.

Pavličević, Dragutin (1987): Hajdučija u Hrvatskoj 60. godina 19. stoljeća, Radovi vol. 20, Zavod za Hrvatsku povijest; str. 129-158.

Peić, Matko (1974): Crno zlato, Zagreb: INA - Naftaplin

Pisk, Silvija (2008/2009): Garić, Gračenica i Moslavina : upravna područja (županije, komitati i distrikti) u srednjem vijeku, Zbornik Moslavine, 11/12; str. 40-44.

Rački, Franjo (1872): Popis župa zagrebačke biskupije 1334. i 1501. godine, Starine JAZU, IV; str. 201-229.

Radovčić, Jakov, Majić, Dragan, Jurišić-Polšak, Zlata (1998): Miocenski praslonovi i nosorozi iz Moslavačkog gorja, Zbornik Moslavine, 4; str. 5-11.

Šulek, Mato (2006): Športski nogometni klub "Mladost", Gornja Gračenica (1966.-2006.), Kutina: Spiritus movens

Šulek, Mato (2008): Športski nogometni klub "Moslavina", Donja Gračenica: (1957.-2007.): 50. godina, Donja Gračenica: ŠNK "Moslavina"

Tomac, Luka (2012): Skrivena Moslavina, Zagreb: Zelena akcija

Tušek, Pero (1986): Iz prošlosti školstva Popovače i okolice, Kaj, 19 (1); str. 70-76.

Vincek, Ivan (1995): Povijest crkve u Popovači prema zapisima Ivana Vinceka, Popovača: Općinsko poglavarstvo

Vukotinović, Ljudevit (1847): Opis livadah moslavačkih i gospodarenja na njima vladajućeg, List mesečni horvatsko-slavonskoga gospodarskoga društva, br. 7, srpanj 1847., str. 105-110.

Zaborac Hrvoje (1999): Posebno zaštićeni dijelovi prirode u Sisačko-moslavačkoj županiji. Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet, Zagreb

Internetski izvori:

<http://www.popovaca.hr>

http://onecroatia.info/turisticke_atrakcije/utvrda-jelengrad/#.ULNt-uRDqcx

<https://sites.google.com/site/moslavackagora/jelengrad>

http://www.turizam-smz.hr/u_zagrljaju_hr.pdf

<http://www.zastita-prirode-smz.hr>

<http://www.pp-lonjsko-polje.hr>

<http://vrtic-popovaca.hr>

<http://www.knjiznica-popovaca.hr>